

Krisla

Dunojus ir Laisvę.
Susitarimas ir Mr. Byrnes.
Nauji "Kamikazės".
Jų "Spaudos Laisvė".
Automobilių Nelaimės.
Rašo D. M. Solomskas.

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$6.50 Metams
Užsienio \$8.00
Brooklyne \$7.00
Kopija 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 178

★ ★ ★

Brooklyn, N. Y., Penktadienis, Rugp. (Aug.) 2, 1946

★ ★ ★

Metai XXXVI. Dienraščio XXVIII.

Turėjų spauda reikalauja, Dunojaus upė ir į ją įplaukiančios upės būtų "laisvos prekybos visų šalių." Šios politikos laikosi Mr. Byrnes ir Anglijos atstovai Taikos Konferencijoje.

Sovietų Sąjunga nesutinka su tokia "laisvė." Ji sako, kad Dunojaus upės reikalus gali spręsti tik tos šalys, kurios prie Dunojaus gyvena. Sovietai sako, kad įvedimas tos laisvės visų šalių prekybai, tai būtų Dunojaus šalių pavergimas.

Prie Dunojaus upės yra Sovietų Sąjunga, Rumunija, Bulgarija, Jugoslavija, Vengrija, Čechoslovakija, Austrija ir Bavarija (dalis Vokietijos). Reikia, jeigu priimtų Mr. Byrnes ir Bevinio pasiūlymą, tai būtų jau padiktavimas ne vien buvusios Hitlerio talkininkams, bet ir mūsų talkininkams — Sovietų Sąjungai, Jugoslavijai ir Čechoslovakijai. Vargiai šie reikalavimai bus priimti.

Mr. Byrnes pareiškė, kad jis Taikos Konferencijoje laikysis už tai, kas buvo Keturių Didžiųjų užsienio ministerių susitarta. Taip ir turėtų būti. Nejaugi vienaip susitarė su kitų didžiųjų ministeriais, o dabar konferencijoje jau kitaip stovės?

Bet šis jo pareiškimas nepatiko Washingtono tiems, kurie gero nevelina Taikos Konferencijai ir pasaulinei taikai. Jie jau šaukia, kad Mr. Byrnes "išdavė demokratijos principus."

Bet gi Mr. Byrnes jau ne taip "baisiai išdavė." Jis savo kalboje sakė, kad jeigu konferencijos du trečdaliai nutars prieš keturių didžiųjų susitarimus, tai ir jis prie nutarusių prisidės.

Kitais žodžiais, Mr. Byrnes paskatino ponus Evatt'us veikti ir kelti skandalą prieš tas didžiąsias šalis, kurios sudarė pergalę.

Karo laiku Japonijos imperialistai buvo parinkę fanatikus, kurie su kariniais lėktuvais, piltais bombų, puldavo ant Amerikos laivų ir skandindavo. Japonai tuos sauzūdžius vadino "Kamikazėmis".

Dabar Japonijai vėl atsirado "Kamikazės", jie veikia globoj generolo MacArthur'o, — tai japonai streiklaužiai. Tokia politika daro gėdą Amerikai.

Pas mus turčiai tiek daug šaukia už "spaudos laisvę." Bet Korejos pietinėje dalyje, kur viešpatuoja Amerikos generolai, tai uždarė Korejos Komunistų Partijos dienraštį Haibang Ilbo.

Kodėl uždarė? Todėl, kad tas dienraštis reikalavo Korejos liaudžiai laisvės, gynė darbininkų, valstiečių ir darbo inteligentijos reikalus. Reiškia, spaudos laisvė yra, bet ne visiems.

Mr. E. Bevinas "serga," bet ir "ligotas" būdamas jis vis tiek turi užtektinai sveikatos išstoti prieš demokratinę Lenkiją ir jos sienas. Jis pasisakė, kad neužgirta Lenkijos vakarinių rubežių, tai yra, nesutinka, kad nuo Vokietijos būtų atimta senoviški Lenkijos plotai — Silezija, Pomeranija, dalis Rytų Prūsijos ir Lenkijai sugrąžinta.

Tai ant Amerikos kelių vėl eina "karas." Į šešis mėnesius (Tęsa 5-me pusl.)

KUKLUKSAI GRŪMOJA PLAČIAIS POGROMAIS PRIEŠ NEGRUS

Phila. Kukluksai Sudegino Kryžius, Kaip Įspėjimą Negrams

New York. — Ku Klux Klanas grąšina ruošti kruvinus pogromus bei žudynes prieš neegrus, jei daugiau jų atvyks į St. Albans apylinkę, Queens, Didžiojo New Yorko dalyje. Į neegrų St. Albans gyventojų laiško dėžutę kukluksai prikaišiojo kortelių su tokiais grūmojimais. Tai po to, kai valstijos vyriausybė formaliai uždarė žinomas kuklukų organizacijas.

Philadelphia. — Ku Klux Klanas Philadelphia's priemiesčiuose naktį sudegino du kryžius po to, kai baltieji linčiniškai Georgijos valstijoje nužudė dvi neegrų poras. Kukluksai grūmojo panašiu likimu ir Philadelphia's neegrus.

Sovietai Sutinka, kad Mažosios Tautos Keltų Ir Naujus Klausimus

Paryžius, rugp. 1. — Sovietų delegatas taikos konferencijoje, Viačeslavas Molotovas sutiko, kad bet kuri tauta, dalyvaujanti šioje konferencijoje, gali kelti naujus klausimus. Taigi konferencija galės įtraukti į savo dienotvarkę ir dalykus, kurių Keturi Didieji nesiūle.

Sovietinės Ukrainos ir demokratinės Jugoslavijos delegatai reikalavo dviejų trečdalių balsų spęsti bet kokius klausimus, o ne vien paprasta dauguma, kaip perša Australija ir Graikija.

Washington. — Raportuojama, kad tik mažytė atom-bomba buvo išsprogdinta prieš laivus Bikini.

Visuotinis Streikas Portlande, Maine

Portland, Maine. — Autobusų konduktoriai, trokų vežikai ir statybos darbininkai, Darbo Federacijos unijistai, paskelbė visuotiną streiką. Tai streikas dėl pritarimo ir paramos streikuojantiems miestiniams darbininkams. Prie visuotinio streiko prisidėjo ir CIO unijistai.

Jungt. Tautų generalis sekretorius Trigve Lie šaukė didžiuosius talkininkus būtinai laikytis vienybės taikai apsaugot.

Jersey City. — Ligoninėje pasiplovė Ch. Baltz, 61 metų.

ANGLAI UŽTIKĖ GINKLŲ SANDELĮ ŽYDŲ BAZNYČIOJ TEL AVIV MIESTE

Tel Eviv, Palestina. — Anglai skelbia, kad jų kariuomenė čia žydų bažnyčios rūsyje užtiklo slapto žydų teroristų ginklų ir amunicijos sandėlį, radijo duotuvą, kiekius anglų armijos uniformų, 20,000 padirbtų anglišku bonų (viso \$800,000 vertės) ir įrengimus daugiau tokių bonų spausdinti.

Tiktai 5 Metų Bonais Atlygins Kareiviams už Negautas Atostogas

Washington. — Kongresas nutarė atlyginti ne pinigais, bet bonais kareiviams už jų negautas atostogas - poilsio dienas. Už bonus jie tiktai po 5 metų tegalės gauti pinigus. Oficialiams gi tuojuos pinigais bus atsitaista už jų prarastas vakacijas. Visiems kareivams už tai busiū duota bonų iki \$3,000,000,000. Tvirtinama, kad prez. Trumanas pasirašys tą kongreso tarimą.

Zmoniškesni senatoriai ir kongresmanai reikalavo atlyginti kareiviams pinigais, bet dauguma nutarė bonus.

Brazilijos Laivo Gaisre Žuvę iki Dvidešimts Žmonii

Rio de Janeiro, Brazilija. — Per gaisrą keleiviniame Brazilijos laive Duque de Caixas žuvę iki 20 asmenų — 10 keleivių ir 10 laivo gūlos narių. Tai 6,937 tonų laivas. Juomi plaukė 1,067 keleiviai ir buvo 500 jūreivių ir darbininkų.

PHILADELPHIJOS GEDULAS DEL NULINČIUOTŲ NEGRŲ

Philadelphia. — Šis penktadienis Philadelphiajy tai gedulo (želvų) diena dėl penkių neegrų, kuriuos baltieji nulinčiavo Georgijos valstijoje. Gedulą paskelbė vadai įvairių bažnytinii, tautinių, pilietinių ir unijinių organizacijų mieste.

ORAS.—Bus apsiniaukę.

Anglija Stengiasi Giliau Įvelt Ameriką į Palestiną

London. — Anglijos ministrų tarybos pirmininkas H. Morrison dēstė seimui naują anglų planą dēlei Palestinos. Jisai siūlė paskirstyti tą kraštą į keturias "savivaldiškas" sritis: viena sritis būtų žydiška, kita arabiška, trečia — anglų valdoma Jeruzalė su apylinkėmis, ketvirta — Nagob dykumų plotas p. Palestinoje.

Morisonas sakė, jog Ameriką turėtų užgirti šį Anglijos planą ir duot Palestinos arabams stambia piniginę paramą. Jei prez. Trumanas valdžia nesutiks su anglų pasiūlymais, tai Anglija neprimis 100,000 benamių Europos žydų į Palestiną, pareiškė Morisonas. Pasak

Amerikos Veteranų Komiteto nariai stovi Seattle mieste prie skersgatvio ir pardavinėja Tafto obuolius po \$1 vieną (\$3 už du), rinkdami paramą pirkikų streikui. Kelių valandų laikotarpiu tūkstantis asmenų pasirašė tuo būdu kovoti prieš infliaciją.

Amerikonai ir Anglai Ketina Greit Ūkiniai Apvienyt Savo Valdomas Vokietijos Dalis

London. — Amerikonų ir anglų valdininkai tikisi per tris bei keturias savaites sutvarkyti ūkio - pramonės reikalus tarp tų Vokietijos plotų, kuriuos valdo anglai ir amerikoniai. Jie kvietė ir Franciją ūkiniai apvienyti francūzų valdoną Vokietijos sritį su anglų - amerikonių sritimis. Francija dar neatsiliepė į kvietimą.

Sovietinis talkininkų kontrolės tarybos narys, maršalas V. Sokolovskis pasiūlė sudaryt bendrą keturių didžiųjų talkininkų komisiją, kuri turėtų patvirtinti klausimą dēlei ūkinio Vokietijos apvienijimo. Sovietai nesutinka su amerikonių apvienijimo planu.

5,000 Demonstravo Prieš Kompanijos Gengsterius

Elizabeth, N. J. — 5,000 darbininkų, CIO ir Darbo Federacijos unijistų, demonstravo prieš Phelps Dodge fabriką. Jie protestavo, kad kompanijos samdyti gengsteriai - streikaužiai pasovė streiko komiteto vadą B. Ecksteina ir sužeidė keliolika pikietininkų. Viso apie 20,000 unijistų šiaurinėje New Jersey valstijos dalyje staptelėjo dirbė. Tuom jie irgi pareiškė protestą prieš kompanijos gengsterius.

London, rugp. 1. — Išgelbėta visi nuskendusio amerikinio laivo American Farmer jūrininkai.

Anglai Reikalauja iš Amerikos \$300,000,000 Palestinos Arabams; Siūlo Suskaldyt Palestiną į Keturias Sritis

kąją Palestinos sritį, taip kad arabai galėtų pakelt savo ploto kultūrą ir pramonę ir pasivyt žydus. Prez. Trumanas (šiuos žodžius berašant) dar nieko neatsakė į anglų planus. Dabar jis pasaukė namo iš Londono tris amerikinius narius anglų-amerikonų komisijos dēlei Palestinos. Trumanas tarsis su jais apie Palestinos dalykus.

NUŠLUOTI FRANKO! RAGINO MOLOTOVAS KONFERENCIJOJ

"Mažųjų Tautų Patronai" Bando Suardyt 4-rių Didžiųjų Vienybę

Paryžius. — Sovietų užsienio reikalų ministras Molotovas, kalbėdamas 21-nos talkininkiškos tautos konferencijoje dēlei taikos sutarčių, pareiškė: "Negalima bus taikos apsaugoti, jei nebus sunaikintas Ispanijos fašizmas."

Molotovas sakė: Australijos delegato Evatto vadovaujami, visoki reakcininkai, Sovietų priešai kelia truksmą prieš keturių didžiųjų talkininkų pagamintus bendrus planus sutartims daryti su buvusiais Hitlerio bendradarbiais kamare. Tie reakcininkai stengiasi suardyt vienybę tarp didžiųjų vakarinių valstybių ir Sovietų Sąjungos.

Australijos, Graikijos ir Holandijos delegatai todėl ypač reikalavo, kad taikos konferencija darytų tarimus tikrai paprasta balsų dauguma. Jie piršo bet kokios daugumos sprendimus priimti prieš Keturių Didžiųjų pasiūlymus.

Sovietų delegatas Molotovas reikalavo bent dviejų trečdalių balsų konferencijos tarimams. Jis priminė, jog Keturi Didieji yra patvarę, kad ši konferencija tegali duoti tikrai patarimus, o ne privalomus Keturių Didiesiems sprendimus. Kartu Molotovas pasitebėjo, kad jei konferencija darytų nutarimus tik paprasta balsų dauguma, tai anglų - amerikonių blokas visuomet gautų daugiau kaip pusę balsų prieš Sovietų Sąjungos ir jos draugų pasiūlymus.

Molotovas taipgi įspėjo anglų-amerikonų bloką, kad nemėgintų užkart savo valios ūkyje-pramonėje ant mažųjų kraštų, kurie kariavo išvien su Vokietija.

CIO Reikalauja Baust Negrų Linčiuotojus

Washington. — CIO unijų centras išvien su įvairiomis religinėmis, pilietinėmis ir darbininkiškomis organizacijomis atsišaukė į prez. Trumaną ir generalį prokurorą Th. C. Clarką, kad panaudotų visą valdinę galią nubausti nenaudėlius, kurie Georgijoje nužudė kelis neegrus.

Maskva. — Sovietai atmetė Amerikos pasiūlymą sudaryt bendrą rusų-amerikonų-anglų komisiją tyrinėti ūkinius Vengrijos reikalus.

NIEKAS NEPARSAMDO KAMBARIŲ NETEKUSIAM REGĖJIMO VETERANUI

Houston, Texas. — Netekęs regėjimo per mūšius kare, veteranas Joe Sanders buvo išmestas iš vieno namų su savo žmona ir dukrele tik todėl, kad jis apakintas. Dabar niekas neparsamdo kambarių Sandersui ir šeimai dėl tos pačios priežasties, kad kovoj už Ameriką jis prarado regėjimą.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-5878President Jos. Weiss
Secretary Treasurer D. M. Sholl
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.50
United States, six months	\$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	\$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.75
Canada and Brazil, per year	\$7.00
Canada and Brazil, six months	\$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office
at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Mažosios Tautos ir Mr. Evatt

Australijos užsienio ministeris Herbert Evatt, ar tai patsai sumanė pasiskelbti mažųjų tautų reikalų "apgyneju", ar jis tą daro sulyg Anglijos imperialistų įsakymu, bet iš tų jo pastangų išeina tikra komedija.

Mr. Evatt smarkiai straksėjo "gindamas mažąsias tautas" Jungtinių Tautų organizacijos posėdžiuose. Bet jis, "gindamas" mažąsias tautas, tuo pačiu kartu pamiršo milžiniškas tautas, kaip indusus ir musulmanus, Indijos gyventojus, kaip indonezus, Malajaus ir Indo-Chinų tautas, Egipto, Palestinos ir Kinijos tautas! Jis "gina" mažąsias tautas ten, kur gali liežuvi parodyti Sovietų Sąjungai, bet jis ramus, kaip avinėlis ten, kur britai imperialistai milžiniškas tautas pavergė, kur užsienio imperialistai smaugia Indonezijos, Kinijos, Palestinos, Irako ir Egipto tautas!

Dabar Mr. Herbert Evatt vėl straksi Taikos Konferencijoj. Jis "čempionas" ir "mažųjų tautų apgynejas." Bet pamatysite, ar jis stos už Trieste miesto perdavimą Jugoslavijai, o jog Jugoslaviją, lyginant su Italija, yra maža tauta. Pamatysime, ar jis stos už tai, kad didvyriška Albanija, kuri drąsiai ir energingai kovojo mūsų pusėj, būtų priimta prie taikos stalo! Pas tą britų imperialistų lėlę nebus drąsos užstoti Graikijos žmones reikalaujant, kad iš ten būtų atšaukta 76,000 anglų armija. Jis gal būti turės drąsos putoti prieš Bulgariją, reikalaujanti bulgarų žemės plotą prijungti prie Graikijos.

Pagaliau, tarybinės respublikos — Lietuva, Latvija, Estija — didvyriškai kovojo prieš nacius, jos neteko daugybės savo sūnų ir dukrų toj kovoj, jų užsienio ministrai yra Tarybų Sąjungos delegacijoj, dalyvauja Taikos Konferencijoj. Bet ar Mr. Evatt sutiks, kad Lietuva, Latvija ir Estija turėtų ten sprendžiamą balsą, kaip tarybinės respublikos Baltarusija ir Ukraina? Labai tenka abejoti! Čia pas jį nebus meilės mažoms tautoms. Jis plepės, nors Australijos armija nei vieno šūvio nepaleido į Bulgarijos, Rumunijos, Vengrijos ir Suomijos fašistų armijas, bet jis nesutiks duoti balsą toms mažoms tautoms, kurios didvyriškai kovojo prieš fašistus!

Tai, angliškai kalbanti imperialistai ir jų lėlė Mr. Evatt tik žmonių apgaudinėjimui kalba apie mažąsias tautas. Jie yra pavergę dešimtis mažųjų tautų ir net didelių tautų ir nei negalvoja apie toms tautoms suteikimą tautinės laisvės. Ir Taikos Konferencijoj jie dangstosi mažųjų tautų šalininkais tik ten, kur mato savo imperialistiniams reikalams naudos. Bet jie stulpu stoja prieš tai, kaip Tarybų Sąjungos delegacija siūlo tikrą programą mažųjų ir didelių tautų laisvei. Tą aiškiausiai parodė Italijos kolonijų klausimo sprendimas.

Jiems Nauji "Surprizai"

Taikos Konferencija dar tik prasidėjo, bet reakcinis elementas Washingtone jau nusigando, kaip rašo Mr. James Reston. Jis rašo, kad tūli diplomatai dairosi, žvalgo ir vienikitiems klausimus stato.

Kame dalykas? Jie iš pat pradžios laukė ir pranašavo Taikos Konferencijoj didelių susikirtimų ir gal būti jos pakrikimą. Vieni iš jų sakė, kad būk Tarybų Sąjunga nesutinka paskelbti pasauliui užsienio ministerių išdirbtas takos sąlygas Bulgarijai, Rumunijai, Vengrijai ir Suomijai. Bet tos sąlygos buvo paskelbtos Taikos Konferencijos pradžioj, kaip kad ir Italijai sąlygos.

Kiti iš jų šaukė, kad Mr. Byrnes turės "baisų karą" prieš Molotovą ir Tarybų Sąjungos delegaciją, reikalaujant spaudai teisių konferenciją aprašyti. Čia vėl juos ištiko didelis "surprizas," kad Molotovas ir Byrnes abu pilnai tuo klausimu sutiko. Molotovas net pareiškė protestą, kad tūla spauda apšmeižė Tarybų Sąjungos delegacijos nusistatymą tuo reikalu.

Kada jie pamatė, kad Tarybų Sąjungos delegacijoj yra Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio ministrai, tai Mr. Lansing Warren, New York Times korespondentas iš Paryžiaus rašė:

"Mandatinė komisijoj jau kilo klausimas dėl to fakto, kad sykiu su Sovietų Sąjungos Užsienio Ministeriu Molotovu atvyko į Paryžių ir užsienio ministrai Pabaltijos šalių — Latvijos, Lietuvos ir Estijos, kaip nariai Sovietų delegacijos. Jeigu jie bus priimti į konferenciją toje padėtyje, tai bus suprasta, kad Talkininkai (Anglijai ir Amerikai), tikrąjį pripažins tas tautas, kaip dalį Sovietų Sąjungos."

Jis ir kiti korespondentai pranašavo, kad tame klausime bus tikra vaina. Bet į Taikos Konferenciją Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio ministrai priimti be "vainos," kaip Sovietų Sąjungos delegatai, o tai reiškia kartu ir tų šalių.

Šie keli įvykiai baisiai nepatiko tiems, kurie norėtų, kad Taikos Konferencija pakrikūt, arba nors būtų pavesta į tokį jomarką, kaip Mr. Byrnes buvo pavertęs Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos posėdžius Irano klausime.

Komunistų Partija Sako: Kovon Prieš
Wall Stryto Pasimojimą Liaudies
Gyvenimui Sunkinti!

Komunistų Partijos Nacionalis Komitetas, užbaigęs savo sesiją liepos 15-18, visapusiai apsvaistęs pateiktus raportus, priešo išvadų, kuriais šiame pareiškime pateikia savo nariams ir visai šalies liaudžiai apsvaistymui ir veiklai:

Atėjo laikas organizuoti Amerikos liaudį — visas demokratines ir masines jėgas — darbininkų klasės vadovybėje, kontr-ofensyvi prieš Wall Stryto trustus, kurie veda Jungtines Valstijas prie infliacijos, demokratinį laisvų sunaikinimo ir linkui pragaištingo atominio karo.

Milžiniškos korporacijos, per savo monopolijų kontrolę ant šalies industrijų, gelžkelių ir bankų, pradėjo imperialistinį vajų valdyti pasaulį.

Kad tai atsiekus, trusiai bando susilpninti ir vėliaus sunaikinti demokratines teises.

Užsieninė politikoj jie bando sugriauti kooperaciją, įsteigtą Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos.

Wall Stryto irankiai atsiekimui to, ko Hitleris nepajėgė atsiekti, yra:

Amerikos kapitalizmo didelis susikaupimas dyko kapitalo.

Wall Stryto atominės bombos monopolis ir didžiosios militarės įstaigos.

Trumpai pasakius, Wall Strytas jau atvirai pradėjo naudoti finansinį plėšimą, ekonominį spaudimą, sulaukiant maistą ir pirklytę ir naudojant politinę penktą koloniją Europos šalyse, Lotynų Amerikoje, Kinijoje ir visoj Azijoje.

Spėka ir užpuolimais, bauginant atominiu karu jie mano baigti savo planą.

Kad atsiekus tą kriminalų tikslą, trusiai bando ardyti ir vėliaus sunaikinti visas šalies socialės programos žymes ir Prezidento Rooseveltto užvestą užsieninę politiką.

Tame jie daro spaudimą ir naudoja Trumano administraciją. Jų planai yra akstinami aršų reakcionierių ir karo rengėjų, kurių politiniai spoksmanai yra Hooveriai, Taftai, Vandenbergai, Bullitt'ai, Bilbo ir Earles.

Tas pavojingas, fašistinis dvikovon iššaukimas gali ir turi būti sutiktas Amerikos darbininkų klasės ir jos aliantų, ir virš visko, su pagelba klasiniai sąmoningo Marksistinio-Leninistinio avangardo, Komunistų Partijos.

Kad atmušti tą reakcijos vajų, reikia pradėti griežtą politinę kovą už įsteigimą naujo ir plataus anti-monopolistinio, anti-fašistinio fronto, darbininkų klasės judėjimo vadovybėje, kad prikėlus Prezidento Rooseveltto socialinę šalies programą ir užsienio draugiško bendradarbiavimo su Tarybų Sąjunga politiką.

Kad ir su apribotais trūkumais, visgi Rooseveltto politika liberalių socialių darbo įstatymų ir įkinijimų Jaltos-Potsdamo sutarčių su SSRS turi savyje elementų, ant kurių gali būti įsteigtas anti-fašistinis, anti-karinis frontas Jungtinėse Valstijose.

Tai yra abelinas siekis, dėl kurio darbininkų klasė

ir jos komunistinis avangardas turi kovoti, kad su laikius fašistuojančios reakcijos ir atominio karo eiga.

Yra du būdai, kuriais šis anti-fašistinis tikslas gali būti atsiekiamas:

1. Žymiai padidinant sąvystovę politinę ir ekonominę veiklą darbininkų klasės ir organizuotų darbininkų judėjimo.

2. Sumaniausiu, ryžtingiausiu ir lanksčiu pritaikymu suvienyto ir demokratinio fronto, kooperuojant su bile grupe, norinčia apginti demokratinės laisvės, šalies gyvenimo lygumą ir taikos programą.

Kad tą atsiekti, partijoj reikalingas daug didesnis pasireiškimas kovingos dvasios, įkūnytas masinėje veikloj ir visokioj masinėj mobilizacijoj.

Pravedimas suvienyto fronto veiksmų darbo unituose ir susidėjose prieš dabartinį naikinimą kainų kontrolės, prieš pašėlusį pelnagrobiavimą didžiųjų maisto išdirbimo korporacijų, yra tuojautinė ir gyvia partijos užduotis.

Daug didesnė iniciatyva ir organizacinis gabumas turi dabar pasireikšti kovoj už pasekmingą kainų ir rendų kontrolę, kad sulauktų pražūtingą infliacijos kelią, link kurio šalis dabar vedama.

Sudarymui to anti-fašistinio, anti-imperialistinio fronto, kas tikrai gali išgelbėti Ameriką, kad neliktų auka Wall Stryto reakcijos, visos pastangos turi būti dedamos, kad išlaikytų ir sutvirtintus vienybę tarp komunistų ir nekomunistinių progresyvių jėgų visur, ypatingai pačiame darbininkų judėjime.

Visokie "kairūs" palinkimai ir taktika, kuri gali vien padėti reakcionierių siekiams suardyti tą vienybę, besirengiant sudaužyti visą darbo liaudies progresyvi judėjimą, ir suanaikinti demokratinių teisių Jungtinėse Valstijose, turi būti griežtai atmušti ir nugalėti.

Visos kairios-oportunistinės tendencijos ir praktikos, visas lėtumas mobilizavime žmonių kovai, visi browderiški likučiai pasitikėjimo tai ar kitai kapitalistų grupei dėl vadovybės, visa browderiška pro-kapitalistinė propaganda apie progresyviškąs intencijas Wall Stryto imperializmo, turi aktyvai būti išrautos iš partijos eilių.

Besiartinant lapkričio rinkimams, partijos tikslas yra sumušti imperialistinės reakcijos kandidatus, daryti žingsnius link nepriklausomos politinės organizacijos ir darbininkų judėjimo jėgos, laukiant naujo persigrupavimo ir pagaliaus sudarymo naujos, trečios, partijos, kurios pradžia jau dabar įmatoma, kovoj prieš trustų socialę ir politinę programą. Ta partija bus bendras frontas visų anti-fašistinių, anti-monopolinių elementų darbo liaudies vadovybėje.

Nežiūrint tūlų klaidų praimėse, dar yra progų išrinkti progresyvius kongresmanus ir sumušti nuo 25 iki 50 reakcinių demok-

ratų ir republikonų kongresmanų.

Rinkimų siekliai yra: sumušti Hoover - Vandenberg - Taft kliką; sumušti visus kandidatus, kurie pilnai remia reakciję Trumano politiką; susilpninti ir nuveikti republikonų - demokratų dvipartinį frontą ir sumušti visus narius to pragaištingo fronto; daryti įtaką vidury kelio stovinčius pro-darbininkiškus demokratų ir republikonus ir įtraukti juos į progresyvię kempę, ir didžiųjų atsitikimų teikti tinkamą paramą tokiems kandidatams, ypač kada tas gali duoti pasekmių nugalėjimui Vandenberg, Dewey, Tafto ir Farley kandidatų.

Pagaliaus, kas svarbiausia, tai po praimėjų statyti kuo daugiausiai nepriulgingų liaudies kandidatų, kuriuos rems plačiai atstovaujantis liaudies frontas.

Nors sąlygos kol kas dar nepribrendusios organizavimui trečiosios partijos, jau matosi ir auga galanga srovė vedanti prie to. Tokios partijos tvėrimas turi nuolatos būti bandomas, išaiškintas ir organizuotas.

Nacionalis Komitetas nuodugnai svarstė reikalą Marksistinio - Leninistinio lavinimosi, skleidimo partijos laikraščio Dailio Workerio ir Workerio kaip svarbiausios priemonės pasiekimui žmonių.

Specialė atyda buvo atkreipta diskusavimui plano lavinimui narių socializmo moksle ir visose partijos kovose dėl tuojautinių reikalavimų kelti socializmo perspektyvą.

Kad dar pagerinti ir praplėsti nacionalės vadovybės darbą, visa eilė sumanymų buvo paduota Nacionalio Komiteto veiklai. William Z. Fosteriui įnešus, Eugene Dennis tapo vienbalsiai išrinktas Komunistų Partijos gneraliu sekretorium; Henry Winston išrinktas organizacinio sekretorium; Betty Gannett organizacinio sekretoriaus pagalbininke; John Williamson darbo sekretorium; Jack Stachel lavinimosi ir agitacijos departament. pirmininku; Mac Weiss mokslo sekretorium ir Political Affairs redaktorium; Benjamin Davis, Jr., į legislatyvi komitetą.

Primtos Nacionalio Komiteto Tuojautinės Užduotys

1. Praveisti Daily Workerio ir Workerio naujų skaitytųjų vajų.

2. Organizuoti masinę veiklą prieš infliacinį kainų kilimą ir aukštas rendas; imti iniciatyvą ir kooperuoti judėjimui dėl atnaikinimo algų derybų.

3. Mobilizuoti partiją ir darbininkus rėmimui kandidatų, platformos ir darbo progresyvių kandidatų atneinančiuose lapkričio rinkimuose.

4. Naujai pradėti vajų už enutrakimą diplomatinių ir ekonomin. ryšių su Franco Ispanija.

5. Išjudinti šalies žmones dėl ištraukimo šios šalies ginkluotų jėgų iš Kinijos ir nutraukti Amerikos pagalbą Chiango režimui, kuris veda civilį karą.

Komunistų Partijos Nacionalis Komitetas.

THESE ARE THE TIMES

By Matt Sholomskas

"IF AT FIRST YOU are not believed, lie, lie again."

This is the theory that the Lithuanian - American Council, purveyors of Nazi propaganda, operate on.

In a cable to Secretary of State James F. Byrnes, chairman of the American delegation at the peace conference in Paris, the so-called council made some fantastic claims. The biggest lie of all was the claim that the council represented 1,000,000 Lithuanians in this country.

The most liberal estimates put the Lithuanian population, including native-born Americans, at about 500,000. We wonder where the phony spokesmen of Lithuanian Americans dug up the other half million Lithuanians.

The multiple vision of the council reminds us of a political scandal that occurred years ago in Philadelphia. A group of crooked and pettyward - heeler contrived to defeat an opposition candidate by listing names on grave - stones as registered voters. So over zealous were they in their job that they delivered more registered voters than there were residents in the election district.

Congressman May, who suddenly developed heart trouble during a Senate Committee investigation, has a new complaint. He now blames the Reds and Pinks for smearing him and trying to crucify him. Gee, but the red bogey is a convenient cover for guilt. Almost every corrupt and bankrupt politician, not to mention some crooks, cry red when they are cornered.

Murray Garsson, whose firm received government war - contracts through the influence of Congressman

May, use to do some hunting on his own years ago. Under the Hoover administration he earned the dubious title of a witch-hunter. During that time he worked in the immigration department and his chief chore was hounding foreign born workers. At one time he is reported to have taken into tow 400 foreign born workers in one day. At another time he was reported to have accepted a \$50,000 bribe to fix things for a New York bootlegger facing deportation. When Miss Perkins became the head of the Labor Department Garsson got the bounce.

More than 40 Lithuanian-Americans were initiated into a new post of the American Veterans Committee in Chicago last Friday. The formation of the new AVC outfit brings the number of Lithuanian American veterans organizations to three in the Windy City. Two of them, the recently formed Don Varnas Post of the American Legion and the AVC post, are organized from veterans of World War II. The other, the Darius - Girenas American Legion Post, is composed almost exclusively of veterans of World War I.

Reports have it that the Don Varnas Post was organized only so that the leadership of the Darius - Girenas Post could hold on to the reigns of the latter. The Darius - Girenas leadership had feared that the influx of World War II veterans would seriously under - mine their grip of the Post. So they made a concession to World War II veterans and "allowed" them to organize a new post.

Founders of the new AVC post say that they chose the American Veterans Committee because both of the other posts did not respond to the need of veterans.

Kas ką rašo ir sako

AR IR TYSLIAVIENĖ KOMUNISTĖ?!

Praeitais savaitės Brooklyno Vienybėje V. Tysliavienė rašo apie SLA ateitį. Ji, matyt, turi daugiau žinių, gaučių iš paties SLA centro, nes jos ideologijos žmonės šiandien tą Susivienijimą valdo.

P-nia Tysliavienė mano, kad "bendra Susivienijimo padėtis, atrodo, gana liūdna, o jos ateitis neaiški..." Girdi, SLA sekretoriaus "suteiktos statistikos rodo, kad didžiausia Amerikos lietuvių organizacija laipsniškai smunka ir vargiai ją išgelbės konversija..."

Toliau: "SLA smukimą ryškiausiai parodė narių sąstatas. 1941 m. Susivienijimas turėjo 15,866 narius. 1946 m. sausio 1 d. narių skaičius nukrito iki 14,538. Penkių metų laikotarpyje Susivienijimas neteko virš trylikos šimtų narių. Nors naujų narių nuolatos gaunama, bet ne tiek, kiek reikėtų papildyti mirusiųjų ar išsibraukusiųjų eiles. Negana to, kad Susivienijimo narių skaičius mažėja, daugiau kaip du trečdaliai jų yra virš 50 m. amžiaus, o jaunumečių (nuo vienerių iki 18 m. amžiaus) tėra tik 338. 1945 m., kaip SLA sekretorius praneša, mirė 288 nariai, iš kurių 260 buvo virš 50 m. amžiaus. Iš to galima spręsti, kad SLA narių mirtingumas ateityje bus keletu didesnis. Todėl ir konversijos klausimas anapult nėra baigtas. Mirtingumui padidėjus, po poros metų ir naujieji apdraudos skyriai nebus tinkami."

Tysliavienė mano, jog ir SLA išdininko vietos panaikinimas (sekretorius bus ir išdininkas) padėties nepataisys. Pasirodo, kad išdininko vieta panaikinta politiniais sumetimais: Gugis tūliems pasirodė "perkairus," todėl jis daugiau išdininku nebebus. O kadangi Vinikas atsako ponų politikai gerai, tai jam ir buvo pasitarnauta. Jeigu Viniko vieton būtų sekretorium išrinkta adv. Masytė, žinoma, seimas nebūtų nutaręs išdininko vietą panaikinti ir pinigų kontrolę perleisti naujai, pažangiajai sekretorei!

Tysliavienė tačiau klausia: "kas gali užtikrinti, kad 1948 m. rinkimuose SLA nariai vėl išrinks dr. Viniką?..."

Taip, kas gali tai užtikrinti? Juk žemė vis sukasi!

Jei taip, kaip rašo Tysliavienė, kitas kuris SLA narys būtų parašęs Laisvėje, tai Tėvynė jį būtų apšaukusi komunistu ir "Maskvos agentu." Žiūrėsime, ką jį pasakys apie Vienybės redaktoriaus žmoną.

A. Bimba

Daugiau Įspūdžių ir Atsiminimų iš Tarybų Lietuvos

(Pabaiga)

Vyrai pasilieka vyrais! — sakau joms. — Jais negalima ir nereikia pasitikėti nei per nago juodumą. Paduosi jiems pirštą, pasiimsi jie visą. Pas mus irgi tuo reikalu mūsų sesės turi daug "bėdos". Pas mus vyrai irgi turi dideles, smalsias akis ir neužmerkia jų, kai iš po trumpo sijono pasirodo gražios blauzdos. Tokia jau jų prigimtis — visur tokia, Lietuvoje, Amerikoje, Švedijoje, Rusijoje, Chinijoje.

Iš moterų veiduose išraiškos supratau, kad joms mano išmintingas pamokslas ne visiškai patiko.

* * *

Pastebėjau, kad, bendrai paėmus, Lietuvos jaunimas savo ūgiu bus šiek tiek žemesnis už mūsų jaunimą. Visi žinome, kad mūsų jaunimas yra nepaprastai "išsitiesęs", gerokai aukštesnis už savo tėvus. Tai aiškinama, kad čia, Amerikoje, vaikai auga geresnėse sąlygose, nereikia vos spėjus iš lopšio išlipti eiti į darbą, ir t.t. Lietuvoje, kaip žinome, buvo daug sunkesnės vaikams augti sąlygos. Todėl jie negalėjo išaugti taip aukšti, kaip čia, kaip Amerikos lietuvių jaunimas. Ypač šis karas atsiliepė ant Lietuvos jaunimo augimo. Sielvartas, baimė, siaubas, šiurpulingi vaizdai, dažnai stoka maisto, atsiliepė ant jaunų žmonių. Tai matai jų veiduose, tai junti jų sielose.

* * *

Blogas Lietuvoje dalykas, tai didelis samogono praplitimas. Valstiečiai jį daro ir geria. Stebėtis reikia, kas juos visus taip išmokino tą piktą skystį pasidaryti! Kadangi vyriausybė yra paskendusį kituose darbuose, tai nepastebėjau, kad prieš tai būtų vedama įtempta kova. Tiesa, uždrausta, nevalia namie degtinę virti, bet, man atrodo, to uždraudimo mažai kas prisilaiko. Su laiku aišku, prieš tą blogą reikės kovoti.

Tiesiog nežinau, kaip tie žmonės tą samogoną ir geria. Porą sykių paragavau, tai dar ir šiandien tebejačiu jo paškundą skonį. Baisiai neskanus!

Tačiau, turiu pasakyti, kad tas dar nereiškia, jog Lietuvoje girtuoklystė be galo išsiplėtojusi. Man atrodo, kiek pastebėjau, kad ten žmonės ne daugiau geria, kaip pas mus. Miestuose gatvėse girtų nepastebėjau — gal vieną kitą Kaune ir Vilniuje.

* * *

Apie valstiečius ir gyvulius. Lietuvos nelaimė, kad tiek daug metų viešpatavo ponai. Jie lobo ir krovėsi turtus, statėsi miestuose palocius ir ūžė. Gyveno jie laimingai ir pertekliu. Bet jie gyveno Lietuvos valstiečių kaštais. Jie buvo pamirę valstiečių ekonominį gerbuvį ir kultūrinį lygį. Nepajėgė valstietis takų pasimokėti, atėjo žandaras, viską, net pačią jo žemę, varžytinėms pardavė ir baigta. Smetoniniai valdininkėliai tas žemes beveik už dyką sau susigraibė.

Ir dėl ekonominių sunkumų ir dėl stokos žinojimo, Lietuvos valstietis su savo gyvuliais elgiasi labai prastai. Štai tvartas (savo akimis mačiau): viename gale pora arklių, kitam gale trejetas karvių ir telyčia, viename kampe pora kiaulių, kitam keletas avių. O viduryje tvarto rėkia, šaukia, klykia antys, vištos, žąsys. Mėšlo daug, šlapia, dušnu, arklių ir karvių šonai apkepę storomis mėšlo plytomis.

Ar gali tokiose sąlygose gyvuliai tarpiti? Juk jau dabar nebėra jokia paslaptis, kad gyvuliui, kaip ir žmogui, reikia ir saulės, ir šviežio oro, ir sausos "lovos", jeigu nori, kad jis gerai išaugtų ir tau naudos duotų.

Neabejoju, kad Lietuvos vyriausybė ir tai atkreips savo dėmesį ir nesigailės nei jėgų, nei išteklių išvaduoti Lietuvos gyvulius iš tos baisios nelaisvės. Tai reikalauja krašto ir žmonių gerovės.

* * *

Išmintingai, manau, Lietuvos vyriausybė daro, kad dar išlikusių dvarų centrų bei didžiųjų ūkių neskaldoma, neišdalina. Nėra nė reikalo, nes norintiesiems žemėms ir mažažemiams žemės gauti, žemės yra užtenkamai. Tegul tik jie ima ir ją rūpestingai apdirba.

Tie didieji ūkiai yra padaryti valstybiniais ūkiais. Jie bus pavyzdiniais ūkiais. Jie bus operuojami moderniškai. Jų žemė bus apdirbama mašinomis, jų gyvuliai bus auginami ir prižiūrimi pagal vėliausią agrikultūros mokslą. Jie ne tik valstybei duos duonos ir įplaukų (jeigu, žinoma, bus gerai vedami), bet bus didžiausia parama ir tiems patiems valstiečiams. Viena, valstiečiai galės prisiziūrėti, kaip reikia moderniškai žemę apdirbti ir apsėti, kaip gyvulius reikia auginti ir prižiūrėti, kad jie daugiausia naudos duotų. Iš šių ūkių, kaip aiškino man Lietuvos vadai, bus galima pagerinti visos Lietuvos gyvulių veislę, suteikti valstiečiams geresnių sėklų.

Kad tai yra vyriausybės norai ir planas, tai jau parodo kad ir Dotnuvos Žemės Ūkio Akademija. Tai, žinoma, kol kas, tikrai visiškai mažu mastu. Bet ar begali būti geresnė ir gražesnė pagalba valstiečiui, kuomet jis atvežęs neišvalytą, gal gan prastų grūdų maišą, parsiveža pilnai išvalytą, atrinktų sėklų tokį pat maišą.

Keletą tų didžiųjų valstybinių ūkių Lietuvoje aplankiau. Kol kas, žinoma, jų dar negalima vadinti pavyzdiniais ūkiais. Jie buvo vokiečių ir fašistų visiškai apipiešti, jų trobesiai visiškai apiešti. Jie tarybinės vyriausybės buvo rasti beveik visiškai tušti. O į keletą mėnesių darbo nepastatys ant abiejų kojų, nepripildys gerai, rinktiniais gyvuliais ir moderniškais mašinomis. Ims metus kitus. Reikės daug darbo ir didelio rūpesčio.

Bet gairės teisingos, kelias aiškus. Už metų kitų

šitie valstybiniai ūkiai suklestės. Apie tai netenka abejoti.

Kiek jų šiandien yra Lietuvoje? Tikrai nežinau, bet bus daugiau kaip šimtas, gal arti pusantro šimto.

PASTABA

Kita ir svarbiausioji dalis mano patyrimų Lietuvoje išeis knygos formoje. Knyga vadinsis "Prisikėlusį Lietuvą". Ją išleis, dar šiemet, Lietuvių Literatūros Draugija. Knygoje bus nušviesti visi Tarybų Lietuvos vyriausybės ir liaudies užsimojimai ir planai atstatyti Lietuvos miestus, pramonę ir žemės ūkį. Tai bus be galo svarbi medžiaga susipažinimui su šiuo dienu Lietuva ir susidarymui nuomonės, kaip Lietuva atrodys už keleto metų.

Be to, nušvietimui Lietuvoje socialistinės kūrybos poleikų ir sunkumų, su kuriais dar tenka susidurti, žurnalo "Šviesos" šiuo metų 3-čiam numerioje tilps straipsnis "Filosofiškai Bruožai Apie Lietuvą."

Nuo Volgos Iki Elbės

Rašo Seržantas V. Gudeika

Pavolgje Kūrėsi ir Grūdinosi Raudonarmiečiai Lietuviai

Iki karo gal tik pastabus geografai galėjo įžvelgti žemėlapyje nedidelių taškelį pažymėtą, stovintį kairiame Volgos krante, Balachnos miestą. Šiame mieste, vienoje sukrėmusio jo vardas buvo nežinomas.

1941 metų paskutinėmis gruodžio dienomis Balachna tapo daugeliu lietuvių lyg antra gimtinė. Tyliai Pavolgės mieste, kiekvienai žingsnyje girdėjosi lietuvių kalba, skambėjo lietuviškos dainos, pilnos ilgesio gimtąjam kraštui. Į Balachną lietuvius vedė viena mintis — greičiau išlipti į savo tautinį junginį, greičiau išmokyti valdyti ginklą, greičiau pradėti žygi prieš fašistinius žmogžudžius. Čia rinkosi vyrai ir moterys, darbininkai ir rašytojai, mokslininkai ir valstiečiai. Vykto jie niekieno neverčiami, vedami tik savo širdies, kurioje kaupėsi meilė Lietuvos liaudžiai ir neapykanta amžinam jos priešiui — vokiškajam grobikui.

Ši įvairiausių amžių, įvairių tautybių ir profesijų, bet vienuodu troškimu žmonių minia, kurioje buvo daug niekada savo amžiuje netarnavusių kariuomenėje, kantraus mokymosi ir atkakliausio darbo dėka, puikliausiai greitai išmoko pėstininkų, minosvaidininkų, artileristų ir kitų karui reikalingų specialybų.

Atėjo Laukiamoji Diena. Sujudėjo vienas po kito ilgi ešalonai. Toli užpakalio paliko turtinga atminimai Balachna. Lietuvos divizionų kariai, apsiginklavę moderniausia technika, traukė į vakarus.

Visų kovotojų pakilusi nuotaika. Skamba lietuviškos dainos. Pro šalį, lyg ekrame slenka mėlsvi pušynai, dailiai ornamentais išpauštos langinės, nedideli, bet jaukūs kolektyvinių ūkių valstiečių nameliai — milžiniški Gorkio ir Dzeržinskio miestų fabriku pastatai, šešiaaukščių namų korpusai, aukštos įtampos elektros laidai, tramvajai.

Norėtys patatyti gražią mūsų sostinę Maskvą, bet ešalonai nesustodami lekia pietvakarių kryptimi. Kurį laiką sustojom Jasnaja Polianoje, didžiojo rašytojo Levo Tolstojaus tėviškęje. Tolstojaus sodyba yra brangi kiekvienam žmogui. Čia patekti svajoja gal ne vienas žurnalistas, rašytojas, dailininkas, poetas, o ten buvome ne kartą. Mes matėme vokiečių išsprogdytą gražią dviejų aukštų mūrinę kaimo mokyklą, ligoninę, išnie-

kintą rašytojo sodybą, išdegintus kaimus.

Tylūs ir susimąstę apleidome mes didžiojo rašytojo sodybą, kiekvienas pasiryžęs skaudžiai atkeršyti fašistiniams vandalams už Jasnają Polianą, už kiekvieną sudegintą kaimelį, už brolių ir seserų kančias, už pavergtą Lietuvą.

Oriolo žemėje

Kaukė įniršusi pūga, sniegu užnešti visi keliai. Kur-ne-kur juoduoja pavieniai grubūs krūmokšniai ir vokiečių sudegintų kaimų vietovėse apsvilę dūmtraukiai. Kapstėmės, klimpdami iki juosmenų pusnyuose, greta pavargusių arklių tempiname sunkias patrankas, patys būdami po kelias paras be maisto ir be poilsio. Toks buvo mūsų žygis į pirmąsias linijas.

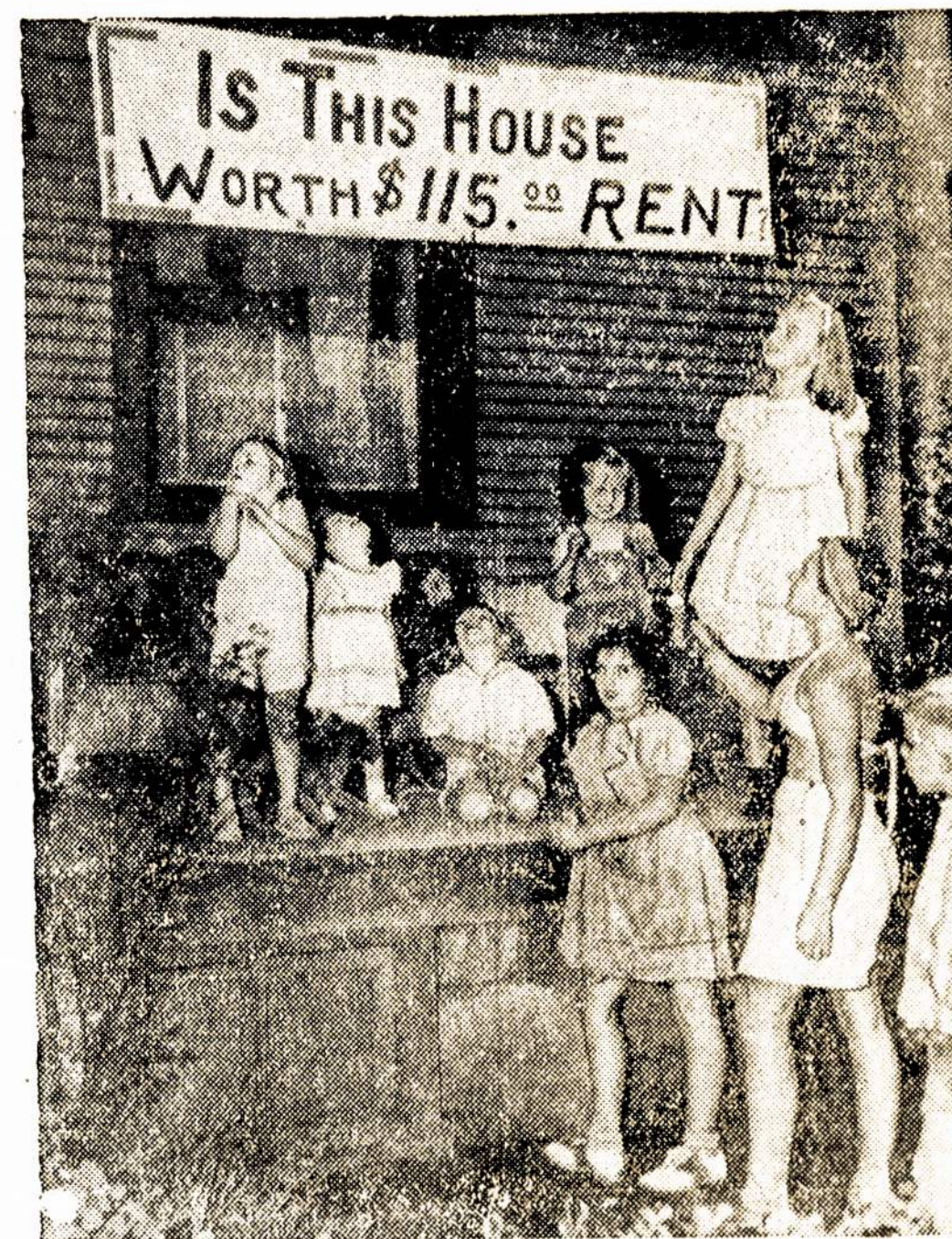
Puikiai prisimena mūsų kovotojai Nikitovkos ir Aleksiejevkos kaimus, kur lietuviai tiesiog iš žygio puolė priešio pozicijas. Užvirė atkakliausia kova. Vokiečiai tvarstėsi už kiekvieno žemės kupstelio. Tarp klaikliausių pūgos kaukų sproginėjo tūkstančiai minų ir sviedinių. Šūvių sprogių ir audros ūžesys nutelbė pavienius garsus, viską suliedamas į vieną pragarišką šniokštimą.

Šioje mašaty drauge su seržantu Izbickiu ir savo pusbroliu kovotoju Stasiu Gudeika turėjome palaikyti ryšius tarp puolančių pėstininkų ir jų ugnį palaikančių mūsų artilerijos divizionų.

Atkakliausiai grūmėsi lietuviai dėl 208-sios aukštos, kurioje laikėsi įniršę fašistai. Toji aukštuma buvo 7 kartus atakuota, ir ji ėjo iš rankų į rankas. Čia atsižymėjo pirmieji mūsų artilerijos pulko didvyriai, leitenantas Jarkovas, kuris stėjo vietoj žuvusio pėstininkų kuopos vado ir atakos metu davęs komandą šturmu pulti aukštumą. Jis krito pervertas kulkos su Stalino vardu lūpose. Norėdamas išgelbėti kulkos su Stalino vardu lūpose. Norėdamas išgelbėti kulkos su Stalino vardu lūpose.

Šiose kovose grūmėsi geriausi Lietuvos patriotai — komunistai Bernotėnas, Stanelienė, Gintautas, Civilikas, Brazdžiūnas ir daugelis kitų, negailėjusių kraujo nei gyvybės dėl to, kad Lietuvos liaudies ateitis būtų graži ir laiminga.

Prie Nikitovkos buvau sužeistas į koją. Patekau į ligoninę. Užnugary buvo pikta ir neramu, ilgėjau kovos draugų, troškau vėl grįžti į frontą. Bet pasirinkau kitą kelią — patekau į Lietuvą, tapau tarybinio partizanu.

Stubelės savininkui pakėlus randa nuo \$90 iki \$115 mėnesiui, susirinkę vaikai savo čia buvimu atkreipia žmonių dėmesį į randų kėlimą. Šiame sename namelyje, esančiame Latrobe, Pa., talpinasi trys šeimos, tarpe jų du veteranai. Per visas šeimas jie turi tik vieną įvietę.

Okupuotoje Lietuvoje

Dangus buvo apsiniaukęs, matėsi, kad pradės tuojau lyti; pro tirštą rūką vos galima buvo pastebėti Zibalų bažnyčios bokštus. Mes buvome apsiginklavę naujais automatais, bet trūko šovinių, kurių turėjome apie 50 št. Prieš mus stovėjo uždavinys: neįleisti vokiečių į Stačkūniškį, Kruonį, Novosiolkų, Levaniškį, Limonį ir kitus kaimus, kur jie vyko plėsti iš smulkių valstiečių gyvulių už neišpildytas okupantams prievolės. Mus glaudė širvintų ir šėsuolių miškų tankumynai.

— Stok! — staiga sušunka sargybinis — rankas aukšty! Mes visi parengėm ginklus ir įtempėm žvilgsnius miško tankumynui, kuriame netoli pasirodė nepažįstami žmonės.

— Palaikit, draugai, išsiaiškinkime, atrodo, esame savi, — pasakė išeidamas iš miško išskeltomis rankomis žmogus.

— Greit paaiškėjo, kad tai buvo ištikrųjų saviški, išbėgę iš vokiškos belaisvių stovyklos, Raudonosios Armijos karys. Pamatęs, jog turi reikalą su tarybiniais partizanais, jis pasiūlė prisidėti prie bendrojo darbo. Gavęs mūsų sutikimą, jis pasiūlė priimti ir kitus jo žinioje buvusius žmones. Pasidalinę mintimis, mes juos priėmėm ir būrį. Tai buvo raudonarmiečiai, pabėgę iš netoli Berlyno buvusios "Adolfo Hitlerio" vardo karo belaisvių stovyklos.

Vokiečiai mūsų laukiamu keliu nevažiavo. Gavome pranešimą, kad jie jau siaučia kaime. Teko laukti apie 5 valandas, kol fašistai pasirodė nuo Zibalų pusės.

Pro šalį slenka trejos rogės. Jose sėdi 12 fašistų, visi jie ginkluoti. Greta rogių eina 5 civiliai: 3 vėžikai ir 2 areštuotieji: Grievičius ir Drazdauskienė. Abu Novosiolkų kaimo valstiečiai.

Kas daryti? Daviau įsakymą visiems vieną kartą į viršų iššauti. Trinktelėjo šūviai, aidas nuskambėjo per mišką.

Vokiečiai, palikę ginklus ir areštuotus valstiečius, išvirtę iš vėžimų, ėmė bėgti širvintų link. Su jais galbūt vėtrūkiais bėgo du išdavi-

Alaska

Prieš beveik 90 metų, Alaska, tuomet vadinama Rusiška Amerika, tapo Amerikos nuosavybe. Kovo mėn. 1867 m. \$7,200,000 čekis buvo perduotas Rusų atstovams Sitkoj, ir Amerikos jėgos pasisavino ją.

Šią Šiaurinės Amerikos šiaurės-vakaru dalį atrado Bering ir Čirikoff 1741 m. Pirmieji rusai Kadiako salą apgyveno 1784 m. ir daug rusų misijų buvo įsteigta pusiausalyje ir Aleutian salose. Rusų - amerikiečių firma buvo organizuota kailių mainui. Ir vėliau rusai pasiekė net Pacifiko pakrantę.

Rusijos valdžia neturėjo jokios naudos iš "Rusiškos Amerikos", kaip ji buvo vadinama. Ne tik negalėjo užsimokėti savo išlaidų, bet buvo visokių diplomatinų nesutikimų. Naminio karo metu, Rusija gražiai sugyveno su Suv. Val. Rusų valdžia pasiuntė laivų padėti Unijai, jeigu svetima šalis stengtųsi įsimaityti į kovą tarpe šiaurės ir pietų. Ir sąryšyje su šiuo Rusijos karo laivų atvykimu, buvo padaryta pasiūlymą parduoti Alaską Suv. Valstijoms.

William E. Seward, kuris tada buvo Valstybės sekretorium, tikėjo Alaskos ateitį, bet daug Kongreso narių tam priešinosi. Jiems Alaska atrodė kaip "ice box" ir net kada pinigai buvo užmokėti, jie vis vadino Alaską "Seward's folly".

Bet tas nupirkimas buvo vienas iš puikiausių investicijų Suv. Valst. Tik mineralai atnešė Amerikai beveik 100 sykių, kiek užmokėta už tą kraštą. Žuvų industrija yra svarbesnė, negu mineralų gamyba. Kas met į Suv. Val. kenuotų lašius atsiunčiamaa už \$35,000,000.

Alaska su Aleutian salomis turi 586,400 ketv. mylių. Tai du syk didesnė, negu Francija. Prie kranto yra milžiniški miškai. Yukon upė, 2,300 mylių ilgio, yra svarbiausia upė Alaskoje. Čia yra visokių laukinių gyvulių. Nors yra gana geležinkelių, bet aviacija lošia labai svarbią rolę.

Juneau yra Alaskos sostinė. Kiti svarbieji miestai yra Ketchika, Anchorage, Fairbanks, Nome, Petersburg ir Sitka. Teritorija turi savo legislatūrą. Gubernatorių Suv. Valstijos paskiria keturiems metams.

Alaskos teritorija padarė žymų progresą. Mūsų valdžia stengias siųsti daugiau gyventojų į Alaską. FLIS

(Tasla 5-me pusl.)

BOSTONO APYLINKIŲ FUR COATS FUTROS - KAILINIAI

Pirkite Fur Coats su pasitiekėjimu iš ANTANO VASARIO, Jo 18 metų patyrimai futrų biznyje, užtikrina jums ekspertišką ir teisingą aprūpinimą.

UZEIKITE IR PAMATYKITE MŪSŲ RINKTINIUS NAUJUS FUR COATS

Geresnės Kokybės ir už žemesnę kainą

Jei jūsų dabartinį Fur Coatą reikia VALYTI, TAISYTI ar PERSIŲTI naujesne mada, — atlikite dabar, žemais vasaros kaštais.

Ko tik jūs pageidaujate FUR COATŲ reikale, užeikite pas mus pasitarti — draugiškai ir teisingai.

ANTANAS VASARIS KAY FUR SHOP

63 Pleasant St., Brockton, Mass.

7-11-46

VAIVORYKŠTĖ

—19—

Parašė VANDA VASILEVSKA

★ ★ ★

Vertė IR. POVLAVIČIOTĖ

(Tąsa)

Apverks Kriauciūkienė Vasią, praeis dienos, ramiai galvos apie sūnų, kuris krito. Tai buvo paprastas dalykas, — ir ne jis vienas už tėvynę, žinoma, žuvo. Pamiš tėvai Levoniuką — jų buvo dar du sūnūs, dvi dukterys, troba bus pilna, kai vyrai grįš iš karo. Atstatys trobas, kurias sunaikino vokiečiai, net ataug medžiai, kuriuos negailestingai kirtė soduose kuriai. Užgis žaidžios, bus taip, kaip buvo. Tikslai jai vienai jau niekas nebegrįs, ir nieko nebus galima užmiršti, padaryti iš naujo, panaikinti, išbraukti. Visi turėjo kelią — vienu buvo sunksnis, kitų džiaugsmingesnis, tikslai ji viena neturėjo kelio. Išliko juoda, nenugalima siena, užtvėrė viską gražiausiai kaimo merginai, geriausiai kolektyvinio ūkio darbininkei. O kaip ji džiaugėsi, kiek kartų džiaugėsi, jog yra taip, kad gali būti dešimt kitų, o visų akys krypstą į ją. Kai išeis dainuoti, tai jos balsas skamba svariariausiai, garsiausiai. Kad nė viena neturi tokių akių ir tokių kasų, ir tokios švelnios ir rausvos odos, ir tokių antakių. Ji vaikščiojo aukštai iškelusi galvą, laiminga savo grožiu.

Kol pagaliau ir taip pavirto nelaimė. Kad ji būtų buvusi raukšlėta ir svyturusi, kaip senė Martyna. Kad ji būtų buvusi kreiva ir šleiva, kaip šluaba Justė, kad būtų buvusi bauri kaip Klava, šlaikuota ir ruda. Bet ne, ji buvo tokia, kokia buvo, ir to pakako, kad ją pastebėjo anie trys; ir tą pačią akimirką jos likimas buvo nulemtas.

Iš už durų kartas nuo karto sklido garsai ir žingsniai. Jie buvo ten, šeimininkavo čia, kaimo tarybos namuose, kaip namie. Jautėsi šeimininkais. Melanija sugniaužė kumštis. Juk buvo ne tik čia. Buvo Kijeve — ten, kur kadaise ji buvo nuvažiavusi į parodą. Vaikščiojo plačiomis gatvėmis, vaikščiojo tarp spindinčių aukšinių bokštų, trypė batais Kijevo grindinį. Buvo Charkove, kurį ji pažinojo, trypė batais Charkovo grindinį. Vaikščiojo po Ukrainos žemę, trypė ją kareiviškais batais. Ne tik tai ji, Melanija. Ukrainos žemė buvo išniekinta, išgėdinta, apspaudyta, sutrypta. Griuvėsiuose stovėjo miestai, vėjas nešiojo kaimų pelenus, gulėjo nepalaidoti lavonai, siūbavo kartuvėse pakarti kūnai, žemė primirko krauju, skendėjo ašarose.

Tačiau ateis diena, ir žemė laisva pakils ir aukšne saulė. Plauks sraunia banga Dniepru, už Proskla, Desna ir Psiolas. Nuskalaus žemę aukšti vandenys, nuplaus nuo jos mėšlą ir purvą. Primirkusi krauju dirva duos šimteriopą derlių. Sužibės auksu neaprepiami laukai, gryniausiu auksu užsidegs saulėgrąžų plotai, darželiuose sužydės malvos, ir apdengs lysves ugningi pamidorų rutuliai. Iš naujo suklestės žemė, iš naujo skaisti, nuostabi, turtinga.

O ji, Melanija, jau visiems laikams pasiliks tuo, kuo yra — sudraskytas skuduras, kuriam uždaryti visi keliai.

Ji suvaitojo nesamoningai.

— Nemiegi, Malanka? — paklausė Čeciorienė.

Melanija krūptelėjo. Pajuto, kad moteris prisiverčia, ir ją paėmė pyktis. Nenori, nesiekė — ir kam iš viso kalbėti? — Ne. O kas jums darbo dėl mano miego? — piktai paklausė.

— Taip sau klausiu.

— Nėr čia ko klausinėti. Galit manim nesidomėti.

— Kodėl? Visiems mums vienodas likimas.

Ji nemaloniai sukikeno.

— Visiems vienodas! O man ne vienodas!

— Ką gi, nelaimė...

— Kaip kartais jūs žinot, kas nelaimė! — ją pagavo laukinis pyktis, apmaudas, kurio nebuvo kam išlieti. — Sėdėtumėt sau tyliai, jeigu jūsų niekas nekludot! Girdite, kaip Grochačas miega?

— Na ir kas, tegu sau miega... Juo geriau...

— Nesiekė su ja, tetule... Ji pikta, — tyliai sukuždėjo Olga, patraukdama Čeciorienę už rankos.

Melanija išgirdo.

— Žinoma, ką čia su manim šnekėti? Aš pikta, žinoma, pikta; O tu gera, kaip gi!

— Ko pyksti, Malanka, — stengėsi perkalbėti Čeciorienė.

— Aš nepyktu, ne! Ko gi pykti! Aš žinau, kad aš pikta ir nenoriu kitokia būti! Tegu sau Olga būna gera, tegu būna! Visi jūs geri, o aš bloga — pradėjo šaukti, kol iš apšviesto kambario kažkas kelis kartus trenkė kumščiu į duris.

Nutilo. Čeciorienė nekalbėjo. Melanija sunkiai alsavo, žiūrėdama į tamsą.

Dabar ji prisiminė, kaip apie ją buvo parašyta laikraštyje, rugpiūtės metu. O tada ji nebuvo bloga! Bobos ir merginos ją bučiavo, laikraštyje buvo fotografija, kaip gi! Ne visai gerai ji tuomet išėjo, geriausiai buvo matyti dantys, šviečią šypseną, veidas dingo šešėlyje, bet vis dėlto buvo fotografija, ir apie ją, pirmąją piovęją, buvo išpausdinta. Žinoma, buvo apie ką laikraštį rašyti, buvo...

Ir vėl pradėjo skačiuoti. Viena, dvi trys, iki dešimties. O jeigu jau po vidurnakčio, reikia pridėti dar vieną dieną, vienuoliktą. Na taip. Nebuvo ko ir skačiuoti. Nešiojo pilvę fricą, utelėtą fricą, ji, Melanija Vyšnevienė, pirmoji kolektyvininkė.

Už sienų stūgavo vėjas. Jį girdėjo pro storus sienojus, pro galingus balkius. Grochačas pabudo ir garsiai nusižiavo.

— Bet miegat, — su pavydu pasakė Jevdokimas.

— Ką gi, reikia išsimiegoti, nežinia, kas bus...

— Aišku, kas bus, — nutęsė senis.

— Mūsųškiai gali grįžti, — skubiai pasakė Olga. Ji nenorėjo kalbėti apie mirtį. Ji norėjo, kad ir Grochačas patvirtintų, kad grįš, kad gali grįžti. Bet Grochačas tylėjo.

— Gali, ar ne? — spyrėsi.

— Galėt, tai gali... Bet kad tai įvyktų kaip tik per tas tris dienas.

— Gali ir įvykti. Arba mūsų partizanai užeis...

— Tai jau ne, — nuginčio vyras. — Kur jie čia lįs. Jie toli į miškus nuėjo, miškuose sėdi, per toki sniegą nėr čia ko klampoti. Paseks juos, suras, išnaikins. Vasarą kas kita, nueisi kur nori, kiekvienas krūmas uždengs, priglaus. O dabar — tai jau geriau tegu iki pavasario palauks, iš miško juos baido. Nėr čia ko tokiu metu į atvirą lauką eiti.

— O kariuomenė?

— Kariuomenė kas kita. Kariuomenė gali drąsiai sau eiti.

Olga atsiduso.

— Kaip vėjas stūgauja...

— Žmonės sako, kad tokiu metu mirtis po žemę vaikšto, — pasakė Jevdokimas.

Olga pajuto, kaip nemalonus šiurpulis perėjo nugarą. Kamaroje buvo tamsu, baisu, o senis sugalvojo apie tokius dalykus šnekėti.

— O ką gi, teisybę sako, — tyliai patvirtino Čeciorienė, — vaikšto ji po mūsų žemę, oi vaikšto...

Nutilo ir tarytum klausėsi kažkokių žingsnių už storos sienos. Tarytum galėjo pamatyti einančią keliu ją, mirtį.

— Dar dvi mirtys, — pastebėjo senis.

— Kaip dvi mirtys, — nustebo moteris.

— Žinoma, dvi... Viena vokiečių, kuri mūsųškis ima. O kita, kuri vokiečiams kelią pastoja.

Olga prisiglaudė prie Čeciorienės.

— O jūs nekalbėkit, seneli... Baisu...

— Tu baisaus nebijok, — griežtai pasakė Grochačas. — Dabar pasaulis baises, ir dienos baises... Savo reikia žinoti, ir bijoti, nėr čia ko. O tai išsigąsi vieną sykį ir padarys su tavim ką norės.

— Kas?

— Kaip tai kas? Vokiečiai. Jiems svarbiausia — žmonėms baimės įvaryti. Kai tik bijai, tai jau žuvs. O kai nebijai, tai ir vokiečiai nieko tau nepadarys.

— Vaska jų nebijojo, bet nušovė... Ir Paščiukas...

— Ar aš tau sakau, kad nenušaus? Tam jis turi šautuvą rankose, kad šaudytų. Tam jis vokiečiai, kad žudytų. Aš ne apie tai, — ne tai svarbiausia.

— O kas svarbiausia?

— Negi tu pati nežinai, kas svarbiausia?

Ji tylėjo, nežinodama ką atsakyti.

(Daugiau bus)

Los Angeles policistas kelia buožę prieš pikietą prie užstreiktuos Pacific Press šapos. Unijistai, nariai Int. Printing Pressmen's & Assistants Unijos, AFL, bandė neleisti skebų pereiti pikieto liniją. Policijai įsikišus, trys darbininkai buvo sužeisti.

CLEVELANDO ŽINIOS

Nežiūrint, kad vietinis L. P. T. Komitetas savo kvotą \$2,000 jau užpildė su kaupu dėl šio steigimo Viniuje vėžio ligos instituto, bet komitetas dirba iki tas vėjus užsibaigs su paskutine diena liepos mėn. Pereitame Komiteto susirinkime pirm. J. Z. pridavė auką \$10,00, parvežtą net iš Hot Springs, Ark. Aukavo Elena Černauskienė.

Nutarata Rengti Bazarų.

Kadangi tikimasi, jog L.P.T. Kom. gal būt užbaigs savo veikimą su pabaiga šių metų, tai Clevelando komitetas užsibrėžė dar prieš pabaigą šių metų surengti bazarą. Išrinkta tam darbu komisija iš 5 ypatų, bet, visi komiteto nariai pasiražėjo pagal išgalę padirbėti. Kaip žinoma, bazarai duoda neretai geras pasekmes, bet ji juos prisieina ir gana daug darbo įdėti. Todėl nuo dabar jau pradėkime prie jo ruošti.

Drabužių Siuntinys.

Šiomis dienomis jau bus galutinai priruostas didokas drabužių siuntinys ir išsiųstas. Šiame siuntinyje Lietuvos žmonių ras labai daug ir gražių šiltų žieminių drabužių ir jis kaip tik laiku pasieks Lietuvą, kuomet jie bus labai reikalingi. Šiam siuntiniui drabužius surinko ir suaukojo sekamos ypatos:

Apolonija Beniulienė, M. Mažeikienė, M. Micutienė, J. Gabriūnienė, J. Stripeika, A. Baužienė, E. Sklerienė, M. Rauliševičienė, A. Pasingienė, Z. Saimonienė, J. Gilius, K. Valaika, A. Radžers pasiuvo 10.

Dr. P. T. Kom. pirm. J. Žebrys.

MARININKAMS GREŠĖ SUĖMIMO PAVOJUS

Peiping, Chinija. — Amerikonių saržentas James West sako, kad po susikirtimo su chiniais palei kelią į Peipingą amerikiniai marininkai turėjo skubiai bėgti, nes chinai būtų galėję apsupti visą tą marininkų būrį.

J. J. KASKIAUČIUS, M. D.

530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Egzaminuojam Akis,
Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinis.

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists

394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Tel. ST. 2-8342

JUSTIN M. BUYAUSKAS

MATTHEW A. BUYAUSKAS

Laidotuvių Direktorai

NEWARK, N. J.

426 Lafayette Street

TEL. MARKET 2-5172

Patogus laidotuvių namas su dviem koplyčiom ir grabų parodos kambariu.

Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalų prašome kreiptis

Tru-Ember Fuel Co., Inc.

496 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.

Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalų prašome kreiptis

Tru-Ember Fuel Co., Inc.

496 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

Laiškas iš Suvalkijos

Jurgis Uzdilla, Wilkes Barre, gavo laišką nuo giminių iš Suvalkų apskrįčio, Punsko pašto, Zaboriškių apylinkės. Ta vieta yra demokratinė Lenkijos. Laiškas sekamo turinio:

Liepos 16, 1946.

Mylimieji dėdė ir dėdienė!

Sveikiname jus visus bendrai ir linkime viso gero jūsų gyvenime. Sužinoję, kad jūs esate gyvi labai nusidžiaugėme ir gavę pas dėdę jūsų antrašą sumanėme skubiai parašyti nors trumpą laišką...

Mes kol kas ne kaip gyvename po baisiojo karo audrų ir likmės karo sukuryj išsklaidyti.

Karo baisenybės nebuvo net vilties, kad ir gyvi išlikime, bet išlikome, tik vargas, kad nevisti kartu gyvename. Tėveliai gyvena Lietuvoje, o mes sugrįžome į namus ir gyvename bendrai broliukas, sesutė ir švogėris.

Pas mus bloga dar padėtis, nes karo viskas sunaikinta, o iš kitur pagalbos gauti negalima.

Mes į namus parėjome tik su tuo, ką su savimi parsinešėme.

Zinoma, jums gal tas neaišku.

Čia 1941 metais padarė su-

tartį apsiukeisti žmonėmis —

kraustė iš Lenkijos lietuvius, o

iš Lietuvos vokiečius. Ir mes

buvome iš čia išsiųsti į Tarybų

Lietuvą... Mums nuvažiavus į

Sovietų Lietuvą porą mėnesių

neblogai pagyvenome, o pas-

kiau prasidėjo karas.

Užėjo pas mus vokiečiai, kol

kas dar nebloga buvo, metus

lietė atvežė iš Akrono, R. L.

Clark, St. Mikuckis, K. Petraitis,

G. Paltos, B. Chapas, F. Kruger,

M. Račkaitienė, V. Mockaitienė,

A. Katkauskienė, Maurutienė,

Visockienė, Šlekiene, J. Dominaitis,

M. Baltrušaitienė ir J. Andrijauskas.

Drg. J. Stripeiką sutaiso labai

daug batų, o draugė A. Radžers

sutaiso, išskalbia ir daug nau-

jų drapanų vaikūčiams pasiu-

va. Draugė K. Romandienė

taipgi labai daug drapanų su-

renka.

Draugė Anna Passing drg.

A. Bimbos prakalbėse aukėjo

\$5,00 Vilniaus Institutui, bet

per klaidą jos vardas aukauto-

jų paskelbtame sursu nebuvo

paskelbtas. Už tai draugės at-

siprašome.

L. P. T. Kom. pirm. J. Žebrys.

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Fukaliai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos

Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

GREEN STAR BAR & GRILL

LIETUVISKAS KABARETAS

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminėti ir pasišokti, užsina

pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.

Geriausias Alus Brooklyne

PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

459 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių

Direktorius

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną

ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą.

Patogiai ir gražiai moderniškai įrūšta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

Nuo Volgos Iki Elbės

(Tąsą nuo 3-čio pusl.)

Darbo žmonių šventės proga norėjome, kad nors keliom valandom laisvai su-plasnotų raudonoji Tarybų Lietuvos vėliava. Tai įvykdyti atsirado drąsulių iš kaimo jaunimo. Pirmoji apsiėmė iškabinti Tarybų Lietuvos vėliavą paprasta kaimo mergaitė drg. Stasė Zibalaite. Ji savo uždavini puikliausiai įvykdė. Šešiolikų tarybiniam ūkyje, kur okupacijos metu fašistiniai žmogėdros kėlė puotas, Gegužės Pirmosios šventės garbei didingai plevėsavo raudonoji vėliava.

Kiauklių miestelyje raudonąją vėliavę iškėlė valstietė mergaitė Marytė Stankevičiūtė, o širvintuose tą įvykdžiau aš pats.

Kersydami fašistai gegužės 2 d. užpuolė mišką, ir mus apsupo. Atkakliausiai grūmėmės su keliais kartus gausingėmis priešų jėgomis. Brangiai kainavo fašistams mėginimas mus sunaikinti. Tik atvykus papildomai kuopai, mes buvom priversti laukti apsupimo grandinė. Tas pareikalavo iš mūsų 8 draugų gyvybių. Mūsų metu mane sužeidė į dešinę koją. Turėjau laikinai pasitraukti gydytis. Būriui tuo metu vadovavo drg. Potapovas.

Sveikdamas rašiau atšaukimus, o pagijęs išėjau į platinti. Vieną kartą mane lengva mašina pavijo Greitėnas ir Jakštys. Iškratė, bet nieko nerado. Posodinę nuvežė į širvintus, kur kartu su banditu Rusachackiu sumušė iki sąmonės netekimo. Širvintų kalėjimo buvo liūdna ir klaiku. Per nosis ir per burną dažnai tekėdavo kraujas. Ant sienų buvo pilna užrašų: „nukankintųjų kraują šaukiasi pagalbos.“

Bet kažkas sutrenkė į langus, išbyrėjo stiklai ir išlūžo grotos. Aš bemačiau atsidūriau laisvėje. Mane išvadavo draugai partizanai.

1944 m. Gegužės Pirmoji.

Mes vėl vykdome partijos ir vyriausybės duotąjį uždavinį. Visi įsitikinę artėjančia tarybinio ginklo pergale. Mūsų jėgos išaugo, fašistai jaučia žvėrišką baimę. Parengiu planą dar gražiau pasipuosti ir padaryti vizitą širvintų valsčiaus policijos viršininkui. Dešimtys kaimų ir miestelių šventei pasipuosė raudonomis vėliavomis, plačiausiai paskleista literatūra. Trise slenkame prie valsčiaus nuovadijos buto, kur gyvena „visagalis“ viršininkas ir neseniai atsikėlę nepažįstami gestapininkai. Palikę Jatkauską sargyboje, mes su Potapovu įsiveržėm į kambarį.

„Drasus“ prieš moteris, vaikus ir senelius, fašistinis nuovados viršininkas mėgino vaidinti nekalčiausį avinėlį, ir ėjo tartum epušes lapas, virpėdamas iš baimės. Jis buvo perduotas sugrįžusiai Raudonajai Armijai, kad atsakytų prieš liaudį teisme už padarytus nusikaltimus.

Oderis — Berlynas

Nenorėjau pasitenkinti vien širvintų ar Ukmėrgės išlaisvinimu. Negalėjau nurimti ir susitaikyti su ta mintimi, kad turiu padėti ginklą kol fašizmas galutinai nesutriuškintas ir vėl stojau į Raudonąją Armiją. Briansko stotyje ilgi esalonai stovėjo atsigręžę į vakarus. Drauge su tūkstančiais kitų tokių valstiečių, bent kiek pagilinę karo mokslo žinias, rengėmės vykti į frontą.

Traukiniai lekia pro demokratinės lenkų respublikos sritis. Rūksta neseniai iš hitlerinės tiranijos išvaduos gražuolės Varšavos degėsi. Miestas išrausiotas apkasais, išnarpliotas spygliuotųjų vielų voratinklais. Čia dar neseniai sliautė kaukuolėmis ir svastikom apsikarsčiusi mirtis. Iš po namų griuvėsių sklinda stiprus lavonų kvapas. Varšavos griuvėsiai primena

mano gyvenimą, kuris smetoniško ir hitleriškojo fašizmo tiek kartų buvo sugriautas.

Varšavoje, mes — ponų plaktų muzikų vaikai — galimai užtraukiame lietuvišką dainą. Pajuda ešalonai, vėl traukiame į frontą. Poznanėje persėdame į paimtą iš vokiečių šarvuotąjį traukinį. Jau girdėt patrankų šūviai, už keliasdešimt kilometrų šviesu nuo raketų.

Ivažiuojame į Soldiną, į šią istorinę vietą, kur dar tebėra toji pati nulaužta pušis, į kurią sudužo klas-tingų vokiečių pamuštas Atlanto nugalėtojų Dariaus ir Girėno lėktuvas. Šiose vietose Vytautas drauge su rusais, baltarusiais, lenkais ir čekais sutriuškino kryžiuočius.

Mes prie Oderio. Kitoje pusėje vokiečiai mėgina susilaikyti, kad jų fiureriai ir gauleiteriai spėtų kelionei pasikrauti čemodanus. Bet sekancios dienos rytą raudona tekanti saulė ir 22,000 pabūklų bei gvardinių minosvaidžių (katiušių), įvairiausių kalibrų vamzdžių, laukdami signalo, jau žvelgė tiesiai į Berlyną. Naktį proektorių šviesoje prasi-dėjo dar negirdėta milijonų minų ir sviedinių, arba kaip mes artileristai juos vadinome, „taikos balandžių“ muzika ir mūsų žygis į Berlyną.

1945 m. Gegužės Pirmosios šventės neturėjome laiko švęsti. Iš pat ryto gavome po 100 gramų „balto-sios“ ir šiek tiek paskubom užkasti. Prasidėjo tikra rugiapūtė.

Blyksnelius raketoms, sudrebino orą patrankų gaudimas. Dundėjo žemė. Nu parako dūmų susidarė tirštas rūkas, kurį skrodė išlėkdamie iš patrankų degėsi. Miestas išrausiotas apkasais, išnarpliotas spygliuotųjų vielų voratinklais. Čia dar neseniai sliautė kaukuolėmis ir svastikom apsikarsčiusi mirtis. Iš po namų griuvėsių sklinda stiprus lavonų kvapas. Varšavos griuvėsiai primena

mano gyvenimą, kuris smetoniško ir hitleriškojo fašizmo tiek kartų buvo sugriautas. Varšavoje, mes — ponų plaktų muzikų vaikai — galimai užtraukiame lietuvišką dainą. Pajuda ešalonai, vėl traukiame į frontą. Poznanėje persėdame į paimtą iš vokiečių šarvuotąjį traukinį. Jau girdėt patrankų šūviai, už keliasdešimt kilometrų šviesu nuo raketų.

Elbė

Priešas jau baigiamas triuškindi. Karas eina prie galo. Gegužės 7 d. priėjome rytinį Elbės krantą. Čia buvo susispietę tūkstančiai sunkvežimių, patrankų, tūkstančiai belaisvių. Iš dešinės pusės vokiečiai dar šaudė. Didelis sviedinys krito netoli manęs. Jis lengvai mane sužeidė, bet tai buvo visai lengvas sužeidimas. Dalies vadui leidus, aš galėjau ramiai neiti tą dieną pareigų, bet nenorėjau likti be darbo, nešiau sargybą kartu su anglų ir amerikiečių kariais, kurie buvo anapus Elbės. Mane sužudo vienas faktas: kaip anglai, amerikiečiai ir indai neša sargybą. Jie ateidavo į postą su šalmu ant galvos, vienoje rankoje nešdavo automatą, o kitoje kėdę. Pirmiausia pastatydavo kėdę, atsisėdavo ir sėdėdami nešdavo sargybą. Teko kalbėtis su anglų bei amerikiečių kareiviais ir karininkais. Jie stebėjosi mūsų karių jėga ir ištverme.

Vokiečių kariuomenė pradėjo masiniai kapituliuoti. Visur kilo aukštyn skubom iš rankluosčių ar iš skalbinių padarytos baltos vėliavos. Nustoję tarškėję kul-kosvaidžiai ir visai nutilo patrankos. Vokiečiai krovė į krūvas ginklus ir paskiromis voromis, nuleidę galvas, ėjo pasiduoti ir nelaisvę.

Gegužės 9 dieną pilnai kapituliuavo visos vokiečių kariuomenės dalys. Mūsų kovotojai taiką sutiko nepaprastu entuziazmu. Visas frontas šventė didžiausią džiaugsmo šventę.

Mano kovos draugas eilinis Motiejūnas tarė: — Mes toli nuo Lietuvos sutinkame šią dieną, lietuviai gal to dar nežino. Kaip gera būtų pasidžiaugti kartu su namiškiais, juk neveltui mūsų tiek iškentėta.

Eilinis Mackela, ilgai klaidintas buržuazinių nacionalistų, pamatęs savo akimis tarybinio ginklo pajėgumą, tarė: — Dabar pats pamačiau, jog tarybiniai žmonės nie-

girdo šauksmai „ura“ ir pėstininkų banga įsiveržė į vokiečių apkasus Berlyno centre. Voliojosi užmušti arkliai, vokiečių kareivių lavonai, sužeistieji šaukė pagalbos. Mūsų kovotojų buvo nepaprastas entuziazmas, ypatingai užimant Reichstago rūmus. Viršum Reichstago rūmų suplevėsavo raudona pergalės vėliava. Įėjome į vidų — kambariai ir salės, dideli ir maži kabinetai vedė į kraugeri Hitlerio kabinetą. Ant stalo stovėjo gaublys pasvyręs į vieną pusę, ant žemės buvo daug knygų, žemėlapių ir kt. popiergalių. Ant sienos kabėjo didelis žemėlapis, kuriame Hitleris su savo Geringu, Gebelsu, Ribentropu ir kt. kraugeriais braižė pasaulio užkariavimus — laisvę mylinčių tautų pavergimą. Šiuose rūmuose dabar buvo šeimininkai Raudonosios Armijos kariai, kurių tarpe buvo daug lietuvių. Komjaunolis drg. Stankevičius, padėjęs bei gvardinių minosvaidžių (katiušių), įvairiausių kalibrų vamzdžių, laukdami signalo, jau žvelgė tiesiai į Berlyną. Naktį proektorių šviesoje prasi-dėjo dar negirdėta milijonų minų ir sviedinių, arba kaip mes artileristai juos vadinome, „taikos balandžių“ muzika ir mūsų žygis į Berlyną.

1945 m. Gegužės Pirmosios šventės neturėjome laiko švęsti. Iš pat ryto gavome po 100 gramų „balto-sios“ ir šiek tiek paskubom užkasti. Prasidėjo tikra rugiapūtė.

Blyksnelius raketoms, sudrebino orą patrankų gaudimas. Dundėjo žemė. Nu parako dūmų susidarė tirštas rūkas, kurį skrodė išlėkdamie iš patrankų degėsi. Miestas išrausiotas apkasais, išnarpliotas spygliuotųjų vielų voratinklais. Čia dar neseniai sliautė kaukuolėmis ir svastikom apsikarsčiusi mirtis. Iš po namų griuvėsių sklinda stiprus lavonų kvapas. Varšavos griuvėsiai primena

mano gyvenimą, kuris smetoniško ir hitleriškojo fašizmo tiek kartų buvo sugriautas. Varšavoje, mes — ponų plaktų muzikų vaikai — galimai užtraukiame lietuvišką dainą. Pajuda ešalonai, vėl traukiame į frontą. Poznanėje persėdame į paimtą iš vokiečių šarvuotąjį traukinį. Jau girdėt patrankų šūviai, už keliasdešimt kilometrų šviesu nuo raketų.

mano gyvenimą, kuris smetoniško ir hitleriškojo fašizmo tiek kartų buvo sugriautas. Varšavoje, mes — ponų plaktų muzikų vaikai — galimai užtraukiame lietuvišką dainą. Pajuda ešalonai, vėl traukiame į frontą. Poznanėje persėdame į paimtą iš vokiečių šarvuotąjį traukinį. Jau girdėt patrankų šūviai, už keliasdešimt kilometrų šviesu nuo raketų.

Binghamton, N. Y.

Draugai I. H. Wizes, ilgamečiai šio miesto gyventojai, įsigijo gražioje vietoje ūkį (farmą), pagal kelią No. 6, apie 3 myl. atstume nuo miesto. Gaila, kad jie mus paliko, dabar gal rečiau teks su jais susitikti parengimuose, kur jie būdavo dažnai atsilanko; jie taipgi ir geri rėmėjai darb. judėjimo.

Velijame jiems naujoje vietoje geriausių pasekmių.

Irengimui Tiriamosios Medicinos ir Vėžio Ligos Instituto Vilniuje aukos dar vis plaukia per Liet. Pagalbos Teikimo skyrių. Štai, liepos 29 d. užėjo drg. Louis Šimolūnas pas mus su čekiu \$25 vertėje ir jį įteikė viršpaminėtam tikslui. Drg. Šimolūnas, vadinas, išpildė savo žodį. Ačiū jam! O tie, kurie dar savo pažadą neįsipildė, prašomi tai padaryti.

J. K. Navalinskienė.

Atsilankėme pas buvusius binghamtoniečius draugus J. M. Sadauskus, gyvenančius Cortland apylinkėje, apie 50 myl. nuo Binghamtono. Pasikvietėme sykiu važiuoti ir Bill Bakšą su jo žmona Jane. Sadauskus radome labai užimtus sienapiute, tad ilgai ten nebuvome. Jie turį 30 melžiamų karvių, taipgi 30 melžiamų. Karvės melžiamos mašinomis ir visas ūkis gražiai įrengtas. Jie džiaugiasi savo vaikų darbštumu. Jų dukrelė dar tik 13 m. amžiaus, bet dirba, kaip suaugusi. Sūnus 15 m. amžiaus ir yra didelė tėvams pagalba prie darbų.

Drg. Sadauskai yra Laisvės skaitytojai ir LDS 6 kp. nariai, taipgi prižadėjo savo sūnų įrašyti į LDS, kai jam sukaks 16 m. Palikę juos dirbant, pažadėdami grįžti vakare, po darbo, mes nuvažiuavome prie Come ežero. Grįžę, su Sadauskais nuvykome pas jų kaimynus Stasiūnus, buvusius brooklyniečius. Draugė Stasiūnienė aprodinėjo mums savo stubą. Viskas gražiai įtaisyta, kaip mieste, — daug kambarių. Vėliau A. Navalinskis pradėjo „biznievoti“, siūlyti Vilnius pikniko tikietuk. Pirmutinė „kostumierka“ buvo M. Stasiūnienė, nupirkusi už \$2.50 ir šios sūnus, taipgi Sadauskų šeima pirkė už \$2. Mrs. Zubrickienė, Sadauskienės motina, kuri čia viešiai, taipgi prisidėjo. Draugė Stasiūnienė buvo pakalbinta įstoti į LDS: ji sakė dėl to pasikalbės su šeima.

Daug geriausių pasekmių abiems šeimoms!

J. K. A. Navalinskai.

KRISLAI

(Tąsą nuo 1-mo pusl.)

laiko automobilių nelaimėse užmušta 15,750 žmonių ir sužeista 540,000. 1946 metais automobilių nelaimių kiekis, lyginant su 1945 metais, pagau 40 nuosimėjų.

Tiek daug nelaimių, kiek daug žuvo žmonių ir turto! Reikėtų visiems imti daugiau atsakomybės už auto vairavimą.

Nanking. — Amerikonių ginkluoti. Chinijos tautininkai puola chinų komunistų kariuomenę Kiaņsu ir Shantung provincijose.

Chiang Kai-sheko chinai su amerikiniiais lėktuvais atakuoja chinų komunistus.)

Tokio. — Japonijos valdžia suspendavo 27 nacių kompanijas.

kada negali būti nugalėti — tikrai nėra tokios jėgos pasaulyje, kuri galėtų mūsų ginklui pastoti kelią.

5 ŽUVO BOMBANEŠIO NELAIMĖJE

Montgomery, Ala. — Nukrito ir sudužo bombanešis B-25. Žuvo 5 asmenys.

DEGA DIDELIS BRAZILIJOŠ LAIVAS

Rio de Janeiro. — Kilo gaisras Brazilijos laive Duquecaxias, beplaukiant jam į Europą. 1,000 keleivių esą išgelbėta.

MALE and FEMALE VYRAI ir MOTERYS

VYRAI - MOTERYS

Užpakalinių Kišenių Darbininkai
Aplemavojių Dirbėjai ir Abeln Operatoriai
Aukštos Rūšies Kelinėms.

SIMON ACKERMAN CLOTHES INC.

1213 East New York Ave.,
Kampas Ralph Ave., Brooklyn.

Žinios iš Lietuvos

Klaipėdos Uostininkų Yaimėjimas

Klaipėda. — Reikšmingo laimėjimo susilaukė Klaipėdos uostininkai, iškovodami visasąjunginėse jūros prekybos uostų socialistinėse lenktyne antrąją vietą, pusantrą karto viršiję šių metų vasario mėnesio darbų planą. Šiomis dienomis įvyko iškilmingas VPSC ir TSRS Jūrų Laivyno Minister, pereinamosios Raudonosios vėliavos įteikimas. Įteikdamas vėliavą uosto viršininkui drg. Kuzminui, LKP (b) Klaipėdos miesto sekretorius drg. Poškus pareiškė įsitikinimą, kad išvaduotasis Klaipėdos uostas plėsis ir augs dar spartesniais šuoliais ir per penkmetį pralenks priešakinius mastus.

J. Tamošiūnas.

Tabako Pramonė Pasiekė Prieškarinį Lygį

Vilnius. — Socialistinėse lenktyne Gegužės 1-osios ir Pergalės Dienos garbei respublikos tabako fabriko darbininkai pasiekė naujų laimėjimų.

Kauno „Kovos“ ir „Zefiro“ fabrikuose darbininkai visiškai atstatė vokiškųjų grobikų sugriautuosius įrengimus ir pradėjo dirbti dviem pakaitom.

Vilniaus tabako fabriko Nr. 1 montazninkų brigada, vadovaujama meistro Soloveičiko, pastaruoju metu atremontavo ir įrengė ceche 7 kimšimo automatų bei rekonstruktavo iki šiol neveikusių gilzių mašiną. Tai įgalino padidinti papirosų gamybą nuo 28 milijonų iki 40 milijonų štukų per mėnesį.

Gamybinio pajėgumo atžvilgiu Lietuvos tabako fabrikai pasiekė prieškarinį lygį. Šiais metais tabako fabriku darbininkai išleis 50 milijonų papirosų daugiau, negu prieš karą.

„Ramunės“ Darbo Pirmųjų Garbės Lenta

Kaunas. „Ramunės“ saldainių fabriko matomojoje vietoje iškabinta meniškai apiforminta garbės lenta, kurioje pažymėti geriausi įmonės žmonės, nuolat žymiai viršijanti savo išdirbio normas.

Dvidešimt trys foto nuotraukos iškabintos šiuo metu lentoje. Tai šio fabriko spartuoliai — kieto karamelio presavimo brigadininkė Ksavera Kaluževičienė, išdirbanti 270% nustatytojo uždavinio, kakao ir kavos pupelių degintoja Elena Sirtautienė, saldainių virintoja Golda Langmanienė, atliekančios po dvi — su puse normos, ir kiti.

Artėjant didžiajai šventei, „Ramunės“ darbininkai dar labiau išvystė lenktyniavimą, kovodami už garbę būti darbo pirmūnais.

S. Ažuolaitis

Pradėjo Veikti Medicinos Aparatūros Fabrikas Vilniuje pradėjo veikti

vienintelis Lietuvoje medicininės aparatūros fabrikas. Fabrikas išleis sterilizavimo prietaisus, operacinius ir ginekologinius stalius, autoklavus ir atliks medicininių įrengimų remontą. Pirmoji fabriko produkcija: stacionarinis autoklavas ir operacinis stalas padaryti pagal paskutinius technikos reikalavimus. Vienam stalui išleisti darbininkai pagamino ir surinko 214 detalių.

Elta.

Dirbiniai iš Gintaro

Klaipėda. — Vietos Pramoninio gintaro išdirbinių dirbtuvė, kuriai vadovauja senas gintarininkas palangietis drg. J. Kaminskas, plečia savo darbą ir jau yra pagaminusi didelį kiekį savo gamybos gintarinių munštukų, segtukų, dežučių, klumpučių, plunksnakočių ir kt.

Gegužės Pirmosios garbei gintarininkai aktyviai įsijungė į socialistines lenktynes, kasdien atlikdami darbą po 120—125% viršum plano.

Elta.

Paryžius. — Teigiama, kad Amerikos atstovas James Byrnes taikos konferencijai remiasi Sovietų siūlymą daryti tarimus dviem trečdaliais balsų.

PRANESIMAI

BALTIMORE, MD.

Rugpj. 4 d. įvyks piknikas, ruošiamas Rusų-ukrainiečių IVO skyrykš. Kardsash Shore. — Evergreen Park. Pelnas skiriamas Lvov Ligonienei, Sov. Ukrainoj. Turėsime valgių, gėrimų, muziką šokiams, taipgi rasite geras maudykles. Kalbėtojais bus anglų ir ukrainų kalbose. Busai išleis nuo Liet. Salės, 851. Hollins St., 10:30 A. M. ir 11:45 A. M. Kelionė į abi pusi \$1.00. Automobiliais važiuokite Eastern Ave. iki Josenhans Corner, sukite po dešinei į Holly Neck Rd. Vaziuokite 3 miles, sukite po dešinei prie iškabų į Evergreen Park iki Kardsash Shore. — Kviečiame visus. — Rengėjai. (177-178)

CLEVELAND, OHIO

Rugpj. 4 d. įvyks LDS 55 kp. piknikas pas dd. Grinius, ūkėje. Rengėjai pasirūpins, kad visko būtų, kaip tai valgių ir įvairių gėrimų. Apart linksmai praleidžiant laiką, galėsime pasimatyti, pasikalbėti su mūsų gerais draugais Griniais, kurie visuomet gražiai paremia mūsų darb. Judėjimą. Nuvažiuoti pas juos galima sekamai: Vaziuokite Cahalan Rd. No. 6. Pervaziavę Chardon miestuką, už poros mylių No. 6 sukasi po tiesiai, nuo ten vaziuokite tiesiai 166, juom privažiavę No. 86, sukite po kairei, netoli rasite pikniko vietą. Galima važiuoti ir No. 20 iki Painsville, nuo ten imkite No. 86, kurio vaziuodami rasite pikniko vietą. Temykite iškabas. — Kviečia Rengėjai. (177-178)

BROCKTON, MASS.

Rugpj. 4 d., įvyks piknikas, Liet. Taut. Namo Parke, Keswick Rd., prie Winter St. Rengia Kom. Partija, Brockton Unit ir Bostono Dist. Pradžia 1 val. dieną. Kviečiame dalyvauti.

Prašome įsitemyti, kad LLD 6 kp. susirinkimas įvyks rugpj. 5 d. viršminto namo kambaryuose, 7:30 v. v. Nariai dalyvaukite, atsiveskite ir naujų. — G. Shimaitis. (177-178)

Reumatiški Skausmai

Deksno Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilumą. Sildydama galingai, išstarpina Reumatizmus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, deglius, šaltį. Daugumai žmonių pagelbėjo ir tamstai pagelbės. Nelausk ligiaus, la tuojais išsigyk DEKENS OINTMENT, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 2-oz \$1.00; 4-oz. \$2.00. Ekstra didelė dėžė 16-oz \$5.00.

DEKEN'S OINTMENT CO.
P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

PHILADELPHIA, PA.

Visų Laukiamas Didysis

PIKNIKAS

PARAMAI

DIENRAŠČIO LAISVĖS

Rengia Phila. ir apylinkės pažangiosios lietuvių organizacijos.

Ivyks Sekmadienį

(Prieš LABOR DAY Šventę)

Rugsėjo 1 September

1946

Labai patogioje vietoje

CRESCENT PICNIC GROUNDS

PUIKI SALE ŠOKIAMS

56 Cornell Avenue, Gloucester Heights, N. J.

Piknikas prasidės 11 valandą ryto.

Ižanga 50c Asmeniui, taksi įskaityti.

TAI BUS PASKUTINIS PIKNIKAS ŠIA VASARĄ

Bus daug svečių iš kitų miestų. Susitikite ir pasimatysite su daugeliu savo pažįstamų, su kuriais nesimatėte per daugelį metų.

TURĖSIME ĮVAIRIŲ VALGIŲ IR GĖRIMŲ

GERA ORKESTRA GROS ŠOKIAMS

Kalbės ROJUS MIZARA, Laisvės Redaktorius

Nepraleiskite puikios progos, atsilankykite, pasilinksminkite ir paremkite savo dienraštį

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Reikalavo Nubauti Linčinkams

Masinė protesto prieš linčinkus demonstracija, įvykusi New Yorko Madison Square Parke praėjusią trečiadienį, reikalavo mirties bausmės linčinkams. Pasiuntę prezidentui Trumanui reikalavimą "tiesioginės ir toli siekiančios veiklos" nubaudimui kriminalistų ir užtikrinimui negrams saugumo.

Demonstraciją sušaukė bendrai Nacionalis Negrų Kongresas ir Civilių Teisių Kongresas. Sušaukta ant greityjų, poros dienų pranešimų darbininkų spaudoje. Komercinė spauda, žinoma, negarsino.

Demonstracijos priimta rezoliucija taipgi reikalavo teisti sen. Bilbo ir naujai išrinktąjį Georgijos gubernatorių Talmadge už "kurstymą mušinių ir žmogžudystės."

"Mes reikalaujame Senato Rinkiminio ir Privilegijų Komiteto nedaleisti Bilbui užimti sekamame Kongrese vietos," pareiškia čia priimta rezoliucija.

Tarpe kalbėjusių buvo darbo unių, veteranų, moterų, žydų ir negrų organizacijų, taipgi Darbo Partijos ir Komunistų Partijos atstovai.

John Williamson, Komunistų Partijos sekretariato narys, buvo audringai sveikinamas. Be kitko, jisai pareiškė, kad nulinčiavimai žmonių Georgijoje, Mississippi ir Freeporte nebuvo "netikslūs - pripuolimai. Jie buvo organizuoti baltųjų viršžmogiškumo" šalininkų.

Williamsonas taipgi kaltino Teisidarybės Departamentą už nesistengimą išravėti, nubauti, užmušėjus. Toks nereikalavimas atskaitomybės iš žmogžudžių, sakė jis, akstina Ku Kluksus ir pietinių valstijų valdonus daugiau siausti.

Tarpe žymiųjų kalbėtojų taipgi buvo senas kovotojas Dr. Max Yergan, Meyer S. Stern, Bert Alves.

Majoras O'Dwyer atsuntė pareiškimą, pasmerkiantį linčavimus Georgijoje. Taipgi skaitytą telegramos nuo senatorių Robert F. Wagner ir James M. Mead. Abu smerkia linčavimus ir reikalauja federalės ir valstijų vyriausybų veiklos patraukti linčinkus atsakomybėn.

SUSIRINKIMAI BROOKLYN, N. Y.

LDS 1 k. susirinkimas įvyks ketv. rugpj. 1 d. 7:30 v. v. Laisvės Name, 419 Lorimer St. Šiame susirinkime, apart kitų reikalų, delegatai patiks raportą iš 7-to Seimo. Visų narių pareiga dalyvauti. — Valdyba.

PARDAVIMAI

Barber Shop — skutykla. Seniai įsteigtas biznis, net 15 metų. Lietuvių apylinkė, 336 Union Ave. Savininkas turi išvažiuoti į kitą miestą. Šaukite EVergreen 4-9380. (176-178)

Norintieji Važiuoti į Philadelphijos PIKNIKĄ

NAUDAI DIENRAŠČIO LAISVĖS

TUOJAU užsisakykite sau vietą buse. Kaina \$3 į abi pusi.

Busai išeis 9:30 val. ryte nuo Laisvės salės. Iš parko grįš 8-tą valandą vakare.

TUOJAU kreipkitės į Laisvės raštinę ir užsisakykite vietą buse.

Komunistų Kandidatas į Lt. Gubernatorius

Komunistų kandidatas į New Yorko valstijos gubernatoriaus pavaduotoją, Israel Amter, yra veteranas kovotojas. Jo nuopelnų visuomenei, ypatingai darbo žmonėms yra daug, didelių. Tačiau vienu iš geriausia atmenamų bene bus nedarbo apdrauda.

Tas čekis, kurį mes gauname kas savaitę ilgesnio nedarbo laikotarpiais, gaunamas dėka tam, kad komunistai pirminiai ir daugiausia už tai kovojo. O Ameris buvo pačiose pirmosiose eilėse.

Kada milijonai žmonių tapo išmesti iš darbų 1929-1933 metais, komunistai iškėlė reikalavimą nedarbo apdraudos ir nors šiekios tokios bent laikinos pašalpos. Baisu net atsiminti, kaip tas Ameriką išgaidino. Šiuo tarpu gal tiek neišgaidintų pareiškimas, jog darbo žmonės Amerikoje ima gailią savo rankosna.

Kas ką sakė tuomet apie tą baisų komunistų išmislą, kad darbo žmogus, biednas žmogus, turi gauti nors šį tą pragyvenimui tada, kada jisai prieš jo norą išmetamas iš darbo?

Hearstas ir kita milijonierių spauda šaukė — Ta baisybė atėjo iš Maskvos. Tik Maskva nuo dorų dvarininkų ir milijonierių atima turtą, o šeria tinginius.

Didžiama v y r iausybinių ir dvasiškių šaukė tą patį — Nešerti "valkatų" bedarbių. O jų pats vyriausias "spokesmanas," tuomet buvęs prezidentu, Hooveris, sakė, jog bedarbiams reikia tik netingėti — neturinčiam pinigų gauti kažę obuolių ir atsistojus ant kampo juos parduoti kitiems neturintiems pinigų.

Ameris Kitaip Išrovavo Amerikos komunistai, Ameris jų priešakyje, galvojo kitaip. Jie sutiko su kitais tame, jog tiesa, kad Maskva pati pirmoji pradėjo teikti pragyvenimą savo bedarbiams, kurių pirmaisiais Tarybų Sąjungos gyvavimo laikais dar pasitaikydavo. Bet jie manė, kad ir Amerikos žmonėms nedarbo pašalpa yra tuojau reikalinga ir visuomet bus naudinga.

Komunistai sakė, jog reikia masiniai reikalauti ir gausime bedarbiams pašalpą. Jie iššaukė žmones į masines demonstracijas po visą šalį. New Yorko mieste, po susistatytomis ant bildingų kanuoliukėmis, kovo 30-tą, 1930 m., susirinko į Union Square 100,000 žmonių minia, su Ameriu tos minios vadovybėje.

Demonstracijos vadus areštavo. Ameris buvo vienu iš jų. Jisai užmokėjo kelias mėnesias savo gyvenimo kailėjime už jį ir mano nedarbo laiką gaunamą čekį. Mes laimėjome. Iš karto buvo gauta tik šiekia tokia pašalpa, lyg kokia išmalda. Vėliau, taip pat komunistams kovojant pirmose eilėse, dėka masių spaudimui, gavome socialės apdraudos įstatymą ir tą reguliarią čekį per keletą ar keliolika savaičių nedarbo metu.

Neužteko vien tos vienos didžiosios demonstracijos Union Akštėje. Jų buvo daug čia ir po visą šalį. Ameris šimtuose jų, gal tūkstančiuose vra sakęs prakalbas už nedarbo apdraudą, už unijizmą, už daug ką kita naudingą darbo žmonėms, iš ko jau esame pajutę praktiškos naudos.

Ne kartą jūs ir aš esame girdėję ubagus dvasioje tebe niekinant Amerį už tai, kad jis komunistas, bet neteko girdėti, kad kas būtų prim-

Israel Amter

tes jam ar kuriam nors kitam komunistui tą "nenorimą" gautą nedarbo apdraudos čekį — komunistų baisy išmislą. Reiškia, veidmainiauja, patys netiki į tai, ką kalba.

Vienok tie, kurie supranta, kad dar ne viską turime, kas galima būtų turėti turtingoje ir pažangioje technikos atžvilgiu Amerikoje; tie, kurie tiki galimybe dar geresnio rytojaus, tie piliečiai duos savo parašus, jie parinks parašų, uždėti Amerį ir kitus panašius jam komunistus ant baloto. Reikia gauti 12,000 parašų. Ir tas reikia padaryti jau dabar, šiomis penkiomis savaitėmis.

L. K. N.

Filmų kompanijai New Yorko rastiųjų darbininkai reikalavo pakelti algas po \$10 savaitei. Veik pusę jų tebeauga mažiausiai \$30 savaitei.

Visiems reikėtų pamatyti puikų, socialės reikšmės turintį ir artistiški perstatomą veiklą "On Whitman Avenue," Cort Theatre, New Yorko. Teatras vėsus.

Ku Kluksai Grąšina St. Albans Negram

Negrai St. Albans, L. I., gyventojai praėjo antradienio vakarą rado įkaišytus į jų pašto dėžes grąšinimus nuo Ku Klux Klan, kaip praneša angliškas darbininkų dienraštis Daily Worker. St. Albans yra kiek atokesnis Brooklyno priemiestis.

Greta aprašymo apie tai, Daily Worker rugpjūčio 1 d. laidoje išspausdino ir to grąsinančio lapelio nuotrauką.

Tarpe gavusių tokį lapelį buvo ir Mr. Charles A. Collier, Viso Miesto Piliečių Komiteto Harlemui veikiantysis sekretorius. Komitetas susideda iš baltų ir negrų piliečių, unių ir įvairiausių visuomeniško organizacijų atstovų. Jo tikslas kovoti už pilietinės ir ekonomines teises negrams, kaip tas nurodyta mūsų šalies konstitucijoje.

Amerikos fašistiniai gaivalai dabar desperacijoje, kad žmonių vieningumas kliudo greičiau įvesti infliaciją ir iššluoti iš žmonių kišenių viską. Jie nirsta, kad jiems kliudo nukopoti darbininkams algas, suskaldyti unijas.

Fašistų ir visų reakcinių geriausias šansas laimėti, tai suskaldyti žmonių vieningumą, sukurstyti baltus su negrais, krikščionis su žydais, čigimius su sveturimiais. Taipgi sukurstyti nežinančius, lengvatikius ir pasyvius prieš kovings darbininkų ir liaudies teisių gynėjus, pakrikštijant juos raudonais.

Priešfašistams ir visiems demokratijos mylėtojams dėl to negana tik simpatizuoti persekiojamiems, žudomiems negrams, bet reikia veikti jų gynime. Tai yra kartu gynimas ir savo teisių kaip darbininko ir kaip žmogaus.

Darbo Partija Remia 3 Negrų Kandidatus

Prie jau esamųjų New Yorko valstijos seimelyje trijų negrų atstovų iš New Yorko miesto, Harlemo, Darbo Partija dės pastangas išrinkti dar tris. Turint šešis iš 150 atstovų, negrai turėtų atstovybę arti tokią, kokia išpuola pagal skaičių negrų gyventojų.

Šeši atstovai reikėtų atstovybę 4 nuošimčių valstijos gyventojų; negrų šioje valstijoje yra 4 ir pusė nuošimčių.

Seimelyje jau yra William Prince, William T. Andrews ir Hulan Jack. Tie visi tikimasi iš naujo išrinkti.

Naujai nominuotais yra Charles Collins į Valstijos Senatą ir Chester Addison iš New Yorko ir Ada B. Jackson iš Brooklyno į seimelį. Šie visi trys yra progresyviai. Darbo Partija visus juos remia. Bet svarbu, kad jie gautų ir kitų bent vienos partijos balsuotojų nominacijas jų distriktuose.

Dėlto, sako Darbo Partija, svarbu, kad žmonės išeitų balsuoti nominacijose (primaries) šio mėnesio 20-tą. Ir kad darbu,ėjimu pas žmones į namus pagelbėtų jiems laimėti.

Ados Jackson kampanijos raštinė randasi 328 Halsey, netoli Throop Ave., Brooklyne. Jinai čionai žinoma kaip žymi veikėja per eilę metų. Jeigu jinai gaus ir vietos republikonų nominaciją, jinai gali laimėti rinkimus. Jos laimėjimu laimėtų ir progresyviai, ne vien tik negrai kaip tautinė grupė.

Prieš Jacksonienę vietos republikonų politinė mašina išstatė kitą negrę, Maude Richardson. Tačiau jau dabar žinoma, kad jinai nelaimės rinkimų, nes Darbo Partija jos nuremia.

Vilniaus Institutui Aukos

Nors vėjus rinkimui pinigų įrengimui Tiriamosios Medicinos ir Vėžio Ligos Inst. Vilniuje pasibaigė su liepos mėnesiu, š. m., visvien gauname po biskį aukų.

Vienas geras brooklynietis, Lietuvos rėmėjas (K. A.) davė \$5. Taipgi kitas Lietuvos patriotas, Kazys Lapikaitis, Brooklyn, N. Y., davė \$5.

Varde Lietuvos žmonių, tariame širdingai ačiū!

L. K—tė, LPTK Fin. Sekr.

F. W. Shalins (Shalinskas)

Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Sutiekiam garbingas laidotuves \$150
Koplyčias sutiekiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginis 7-4499

Joseph Garszva

Undertaker & Embalmer

Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
TEL. EVERGREEN 8-9770

Busų Vairuotojai Prašo Trumpesnių Valandų

Fifth Ave. busų vairuotojai praėitą antradienio vakarą išdalino 25,000 lapelių prie Lewishohn Stadium, kur kas vakarą, išskyrus penktadienius ir sekmdienius, vidurvasariu įvyksta koncertai.

Lapeliuose sakoma, jog vairuotojai dirba viršvalandžius, kad nesutrukdyti visuomenės nuo pasiekimo koncertų. Kitaip jie būtų jau paskelbę streiką. Nurodo, kad sutrumpinus darbo valandas rastųsi tenai darbo gal šimtui veteranų ir pagerėtų susisiekimas.

Vairuotojai prašė, kad publika jiems pagelbėtų laimėti trumpesnes valandas. Tą jie galėtų padaryti parašymu laišku Fifth Avenue Coach Co. vice-prez. Edmond C. Conns, 605 W. 132 St., New Yorko.

Puošaus Car Club savininkas ir 3 merginos muzikantės pašauktos teisman dėl linksmaimo ir triukšmavimo po 4 val. ryto, neturint kabaretui leidimo. Savininkas kluubo, esančio puikiame rezidenciniame kamputyje, 924 Fifth Ave., New Yorko, sako, jog leidimo nereikia, nes tai esąs privatiskas, tik nariams kluibas.

Amerikos žydų Kongresas iškėlė kaltinimą New Yorko Post Graduate ligoninei, kad jinai diskriminuoja imant darbininkus.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atmašavojų įvairiom spalvoms.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampus Broadway ir Stone Ave.
prie Chaucer St., Broadway Line
Tel. GLENMORE 5-6191

Lietuviškas TRAKTYRIUS

Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juožas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

ADAM V. WALMUS, D.D.S. DAKTARAS—DENTISTAS

VALANDOS:
9 A. M. — 12 N. — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmdienį.
650 5th Ave., kamp 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. South 8-5599

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS,
Naujas Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maier St.
BROOKLYN 4, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
221 South 4th Street
Valandos: { 9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadienis Uždaryta

Cary Grant ir Alexis Smith, žvaigždės Warnerio turtinai spalvotoje muzikališkoje filmoje "Night and Day," rodymo Hollywood Teatre, Broadway ir 51st St., New Yorko.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

JONAS LAZAUSKAS

Užlaiko Valgių ir Gėrimų Įstaigą
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS

PUIKI SALIUKĖ SU ATSKIRU ĮEJIMU,
PATOGI GRUPĖMS PASILINKSMINTI

337 St. Nicholas Avenue
Brooklyn, N. Y.

Kampus Palmetto St.

Tel. EVergreen 2-9141

Peter KAPISKAS BAR & GRILL

Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES

32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.

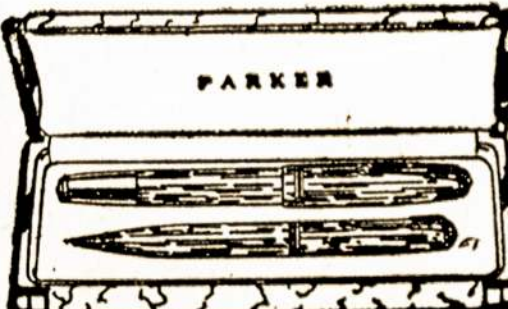
Tel. EVergreen 4-8174

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENOS PIETOS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA KAS DIENĄ IR NAKTĮ APART SEKMADIENIŲ
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

LAIKRODŽIAI DAIMONTAI

ŽIEDAI
ir kitokie
auksiniai
daiktai

Fountaininės Plunksnos

lenciūgėliai, laketukai,
valetai ir religijiniai
dalykėliai

ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2175. (Arti Graham Ave.) Atdara Vakaraus.